

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 042858 22 Kri

Datum: objavljivanja 11.11.2024. godine
pismenog otpravka 17.01.2025. godine

Pred pretresnim vijećem u sastavu: sudija Darko Samardžić, predsjednik vijeća
sudija Jasmina Ćosić Dedović, član vijeća
sudija Enida Hadžiomerović, član vijeća

u predmetu

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

Andrije Bjeloševića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Edin Muratbegović

Branilac optuženog Andrije Bjeloševića: advokat Slobodan Cvijetić

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033/707-100; Fax: 033/707-155

SADRŽAJ

PRESUDA	1
OBRAZLOŽENJE	5
I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA	5
A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES.....	5
B. DOKAZNI POSTUPAK.....	6
1. DOKAZI TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE.....	6
2. DOKAZI ODBRANE OPTUŽENOG ANDRIJE BJELOŠEVIĆA	6
3. DOKAZI SUDA	6
C. ZAVRŠNE RIJEČI.....	7
1. TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE.....	7
2. PUNOMOĆNICA OŠTEĆENE AB-1.....	8
3. ODBRANA OPTUŽENOG ANDRIJE BJELOŠEVIĆA	8
D. PROCESNE ODLUKE	11
1. Odluka o ponovnom početku glavnog pretresa	11
2. Odluka o izuzetku od neposrednog izvođenja dokaza.....	11
3. Odluka o mjerama zaštite za svjedoke i odluka o udaljavanju optuženog iz sudnice	12
4. Odluka o isključenju javnosti.....	14
5. Odluka o odbijanju dokaznih prijedloga	15
II. STANDARDI DOKAZIVANJA I OCJENA DOKAZA	19
III. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA	22
IV. NALAZI VIJEĆA I OCJENA IZVEDENIH DOKAZA - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE	24
V. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV	40
VI. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU	40
VII. ANEKS	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
A. ULOŽENI MATERIJALNI DOKAZI TUŽILAŠTVA.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
B. ULOŽENI MATERIJALNI DOKAZI OPTUŽENOG ANDRIJE BJELOŠEVIĆA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
C. ULOŽENI MATERIJALNI DOKAZI SUDA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Broj: S1 1 K 042858 22 Kri
Sarajevo, 11.11.2024. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudije Darka Samardžića, kao predsjednika vijeća, te sudija Jasmine Čosić Dedović i Enide Hadžiomerović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika - asistenta Amile Jahjaefendić Hamidović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Andrije Bjeloševića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZSFRJ), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0021303 21 od 29.06.2022. godine, a koja je potvrđena dana 14.07.2022. godine, a izmjenjena dana 27.05.2024. godine, nakon održanog javnog glavnog pretresa, sa kojeg je dijelom bila isključena javnost, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, optuženog Andrije Bjeloševića i njegovog branioca Slobodana Cvijetića, javno objavljuje

P R E S U D U

I

Optuženi Andrija Bjelošević, sin Đorđa i Stanojke, djevojački Vasić, rođen 11.04.1954. godine u mjestu Gornji Deletak, opština Derventa, JMB: ..., nastanjen na adresi ..., po nacionalnosti ..., državljanin BiH i Republike Srbije, oženjen, otac četvero djece, po zanimanju profesor narodne odbrane, u penziji, srednjeg imovnog stanja

Na osnovu člana 284. tačka c) ZKP BiH

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da je:

U vremenskom periodu od početka novembra 1992. godine do kraja aprila 1993. godine u Derventi, opština Derventa, za vrijeme rata i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini (BiH) između Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, kasnije Republike Srpske, i Armije Republike Bosne i Hercegovine, u svojstvu načelnika Centra službe bezbjednosti Doboj, Ministarstva za unutrašnje poslove (MUP) Srpske Republike BiH, kasnije MUP Republike Srpske, člana u Štabu MUP-a Srpske Republike BiH za rukovođenje i komandovanje ukupnim snagama MUP-a i člana Ratnog štaba u sklopu Kriznog štaba „Srpske opštine Doboj“, postupao suprotno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) i c) i člana 27. Četvrte Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, koje odredbe posebno štite žene protiv svakog napada na njihovu čast, a naročito protiv silovanja i protiv svakog napada na njihovu stidljivost, u najmanje četiri navrata prisiljavao civila ženskog pola bošnjačke nacionalnosti „AB-1“ upotrebom sile i prijetnjom direktnim napadom na njezin život i tijelo, na

seksualni odnos (silovanje), usljed čega je ... „AB-1“ ... koje su nastale kao posljedica ..., pa je tako:

Nakon što se „AB-1“ po naredbi predstavnika Civilne zaštite u Derventi javila u porodični objekat – kuću u sklopu koje se nalazio i ugostiteljski objekat poznatiji pod nazivom „Žaba“, gdje joj se nepoznato lice sa nadimkom „Cicvara“ predstavio kao nadređeni, te joj se obratio riječima: „Dobro nam došla, evo još jedne konobarice, kurve, ustašice, vi ni za šta drugo i ne služite nego da budete naše kurve i konobarice“, i istovremeno pomenutu napao udarivši je pesnicom u predjelu glave i drškom pištolja, kojeg je držao u ruci u predjelu nosa, nanijevši joj tako povrede, a potom joj naredio da u „Žabu“ mora dolaziti i javljati se svako jutro, ostajati po potrebi i do noćnih sati, te zajedno sa deset civila ženskog pola bošnjačke i hrvatske nacionalnosti koje je tu zatekla, posluživati hranom i pićem goste objekta koji su imali pristup u isti, koji gosti su većinom bili predstavnici i pripadnici civilne i vojne vlasti sa područja opština Derventa i Doboj, koje usluge posluživanja su u više navrata po naredbi morale obavljati polunage, samo u donjem vešu na sebi, a zatim obavljati razne fizičke poslove u i van objekta, ali i raditi sve ono što joj „Cicvara“, Bjelošević Andrija i njoj drugi nepoznati nadređeni naredi, što su „AB-1“ i druge pomenute žene zbog straha za svoje živote i činile, pa su tako „Cicvara“ i drugi gosti u više navrata fizički napadali i silovali „AB-1“, ali i druge navedene žene, kojom prilikom je u vremenu od početka novembra 1992. godine do kraja aprila 1993. godine u objekat „Žabu“ dolazio i pomenuti Bjelošević Andrija, naoružan pištoljem, kojom prilikom su „Cicvara“ i njoj druge nadređene nepoznate osobe naredili „AB-1“ da mora slušati sve što joj Bjelošević Andrija naredi, a za kojeg je naknadno saznala da je „neka važna ličnost, koja obavlja neku veliku funkciju u Doboju, da je organizovala rad žena u „Žabi“ i da po njegovim naredbama svi prisutni u „Žabi“ moraju postupati“, pa je tako u navedenom periodu Bjelošević Andrija u najmanje četiri navrata naredio „AB-1“ da sa njim pođe u sobu koja se nalazi na spratu objekta „Žaba“, zatim da sa sebe skine svu odjeću i legne na krevet, što je „AB-1“ zbog straha za svoj život i učinila, nakon čega je Bjelošević Andrija mimo njene volje stavljao svoj polni organ u njen polni organ i tako je silovao, kojom prilikom je „AB-1“ zbog straha za svoj život i straha prema Bjelošević Andriji, kao i zbog toga što je prethodno od strane nepoznatih lica u više navrata silovana i fizički napadana u i van objekta u Derventi, bila u potpunosti onemogućena da pruži bilo kakav otpor Bjelošević Andriji,

Čime bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. Stav 1. KZSRFJ.

II

Optuženi Andrija Bjelošević se u smislu odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, oslobađa dužnosti naknade troškova krivičnog postupka koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

III

Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP BiH oštećena AB - 1 se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnicu.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo) je optužnicom broj: T20 0 KTRZ 0021303 21 od 29.06.2022. godine, a koja je potvrđena dana 14.07.2022. godine, optužilo Andriju Bjeloševića za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZSFRJ).
2. Na ročištu za izjašnjenje o krivici koje je održano dana 16.08.2022. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu se stavlja na teret.
3. Glavni pretres počeo je dana 21.11.2022. godine čitanjem optužnice i uvodnim izlaganjem Tužilaštva BiH, punomoćnice oštećene i optuženog lično, a završen je dana 14.10.2024. godine iznošenjem završnih riječi odbrane optuženog.
4. Iznoseći dokaze na kojima zasniva optužnicu postupajući tužilac naveo je da će nakon provođenja dokaza dokazati da je optuženi Andrija Bjelošević počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, dok je punomoćnica oštećene Mirela Riković Koldžo, ispred Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći pri Ministarstvu pravde BiH, najavila postavljanje imovinskopravnog zahtjeva na osnovu dokaza predloženih u optužnici.
5. Branilac optuženog naveo je da neće iznositi koncept odbrane, dok je optuženi u svom uvodnom izlaganju naveo da *papir trpi svašta*, te da su navodi iz optužnice grube neistine i puke laži osmišljene u glavi jedne osobe, Milivoja Novića, kriminalca koji je osuđen za krivična djela trgovine ljudima i maloljetničke prostitucije pred ovim sudom, koji je iskoristio tešku materijalnu situaciju i emocionalnu nestabilnost jedne žene, te je nagovorio da prihvati kao svoje iskustvo navode iz optužnice. Optuženi je istakao da je postupajućem tužiocu ukazivao na navedeno prilikom iznošenja svoje odbrane, uz dostavljanje materijalne dokumentacije.
6. Nakon okončanja dokaznog postupka, na glavnom pretresu održanom dana 27.05.2024. godine, postupajući tužilac precizirao je optužnicu u odnosu na vremenski period koji se optuženom stavlja na teret, na način da umjesto perioda „*od druge polovine mjeseca maja 1992. godine do kraja mjeseca juna 1993. godine*“, optuženom na teret stavlja period „*od početka novembra 1992. godine do kraja aprila 1993. godine*“.
7. U toku dokaznog postupka, na glavnom pretresu održanom dana 10.04.2023. godine saslušana je punomoćnica oštećene AB – 1 koja je postavila imovinskopravni zahtjev za naknadu nematerijalne štete u iznosu od 65.000, 00 KM.

B. DOKAZNI POSTUPAK

1. DOKAZI TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

8. U toku dokaznog postupka, Tužilaštvo je izvelo dokaze saslušanjem svjedoka AB – 1, AB – 5, AB – 2, Milivoja Novića, S.D., AB – 3, Mirko Šaran, AB – 4, , kao i saslušanjem stalnih sudskih vještaka medicinske struke, dr. sc. Džanan Berberović, stalni sudski vještak iz oblasti psihologije i prim.dr.sc.med.dr. Devla Baraković, stalni sudski vještak iz oblasti neuropsihijatrije.
9. Na prijedlog Tužilaštva, a u okviru izvođenja dokaza optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane saslušan je svjedok Goran Mihić.
10. Spisak provedenih materijalnih dokaza Tužilaštva naveden je u Aneksu ove presude i čini njen sastavni dio.

2. DOKAZI ODBRANE OPTUŽENOG ANDRIJE BJELOŠEVIĆA

11. U toku dokaznog postupka odbrana je izvela dokaze saslušanjem svjedoka Predraga Nikolića, Sabire Nuhić, Munevere Huremović, Vedada Ahmića, Zorana Popadića, Dragoljuba Kukića, Cvije Aničića, Veljka Šolaje, Gavriela Gostića, Selme Tabaković, Mevludina Vugdalića, Milorada Radulovića, Dragana Kokanovića, Željka Kosijera, Milovana Martića, Golubana Tokića, Slavka Paleksića, kao i saslušanjem optuženog u svojstvu svjedoka.
12. Na glavnom pretresu, na prijedlog odbrane optuženog, pročitani su iskazi svjedoka Nenada Pečića i Mirjane Petrović.
13. Spisak provedenih materijalnih dokaza odbrane optuženog naveden je u Aneksu ove presude i čini njen sastavni dio.

3. DOKAZI SUDA

14. U toku dokaznog postupka, kao dokaz suda, ponovo je saslušan svjedok Zoran Popadić.
15. Spisak provedenih dokaza Suda naveden je u Aneksu ove presude i čini njen sastavni dio.

C. ZAVRŠNE RIJEČI

1. TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

16. U završnoj riječi Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo/Tužilaštvo BiH) navodi da u cijelosti ostaje kod izmjenjene/precizirane optužnice od 27.05.2024. godine, te smatra da je provedenim dokazima, prije svega iskazima saslušanih svjedoka, kao i materijalnih dokaza, nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke u potpunosti potvrđeno činjenično stanje iz optužnice.
17. Tužilaštvo navodi da je nesporno da je krivično djelo počinjeno za vrijeme rata i oružanog sukoba u BiH između Vojske Republike Srpske i Armije R BiH, kao i da je optuženi u kritično vrijeme obavljao funkciju i dužnost načelnika CSB Doboj.
18. Tužilac se u završnoj riječi osvrnuo na iskaze saslušanih svjedoka i vještaka optužbe, te predložio sa Sud istima pokloni vjeru imajući u vidu da su isti objektivni i uvjerljivi, odnosno da su njihovi navodi logični, tačni i pouzdani kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, kao i da saslušani svjedoci nemaju nikakav razlog da lažno terete optuženog.
19. U osvrtu na iskaze svjedoka odbrane tužilac ističe da su isti pristrasni, kontradiktorni i irelevantni, te kao takvi isti nisu doveli u sumnju iskaz svjedokinje AB - 1, imajući u vidu da niko od saslušanih svjedoka odbrane u kritično vrijeme nije fizički bio prisutan u Žabi niti je znao šta se dešava u istoj, odnosno njihova saznanja se vežu za mjesec maj ili juni 1993. godine, kada su slobode lišeni Nenad Vasić i Božo Radovanović.
20. Tužilac smatra da se odbrana optuženog svodi na to da oštećenu prikaže kao nemoralnu osobu, iz siromašne porodice, koja je odrasla bez adekvatnog roditeljskog staranja, koja je ... sa Milivojem Novićem koji stoji iza ovog postupka, a koje tvrdnje nisu potkrepljene, te im je namjera da se oštećena u što većoj mjeri diskredituje. Također, po stavu Tužilaštva odnos zavade između optuženog i Milivoja Novića je apsolutno irelevantan za ovaj krivični postupak. U odnosu na tezu odbrane da je optuženi Bjelošević podržao operativni plan koji su sačinili pripadnici policije, na osnovu kojeg su slobode lišena lica zbog krivičnih djela krađe, otuđenja tuđe stvari, nasilničkog ponašanja, tužilac je istakao da se radi o fiktivnom operativnom planu, kada je provedena površna policijska istraga, zbog čega isti ne nalazi relevantnim.
21. U skladu sa iznesenim, Tužilaštvo smatra da su radnjama optuženog ispunjeni svi elementi krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, koje je optuženi počinio sa direktnim umišljajem, zbog čega predlaže da Sud optuženog oglasi krivim i kazni po zakonu, a prilikom odlučivanja o vrsti i visini kazne da cijeni otežavajuće okolnosti na strani optuženog i to njegovo svojstvo kao načelnika CSB Doboj, koji je u okviru svojih ovlaštenja morao onemogućiti sve protivpravne radnje koje su se dešavale u Žabi i

procesuirati odgovorna lica, dok je isti suprotno navedenom isto podržavao, lično učestvujući u nezakonitostima, zatim upornost, odlučnost i bezobzirnost optuženog prilikom izvršenja krivičnog djela, kao i pol i status žrtve koja nije predstavljala nikakvu realnu opasnost po bilo koga, te nepostojanje i izostanak najmanjeg kajanja nakon događaja kao i tokom glavnog pretresa, dok olakšavajućih okolnosti na strani optuženog Tužilaštvo nije našlo, izuzev činjenice da optuženi nije osuđivan.

22. Tužilaštvo predlaže i da Sud usvoji imovinskopravni zahtjev punomoćnika oštećene, te optuženog obaveže na isplatu novčanog iznosa oštećenoj na ime nematerijalne štete.
23. Tužilaštvo je predložilo da Sud optuženom odredi pritvor zbog postojanja opasnosti od bjekstva, imajući u vidu da je isti državljani R Srbije, protiv kojeg se vodi i drugi krivični postupak pred ovim Sudom, da isti nema imovine u BiH, iako je isti bio vlasnik benzinske pumpe i bazena, te da je u kratkom vremenu ostao bez nekretnina i imovine, što prema stavu Tužilaštva upućuje na zaključak da stvara uslove za bjekstvo zbog vođenja krivičnih postupaka.

2. PUNOMOĆNICA OŠTEĆENE AB-1

24. Punomoćnica oštećene AB – 1, Miljana Vujadin, iz Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć pri Ministarstvu pravde BiH, u završnoj riječi navela je da se postavljeni imovinskopravni zahtjev oštećene AB – 1 zasniva na nalazu i mišljenju tima vještaka o duševnom stanju oštećene AB – 1, kojim je utvrđeno da je kod oštećene došlo do ..., nastale zbog proživljenih trauma tokom ratnih dešavanja.
25. Punomoćnica je istakla da su prilikom postavljanja imovinskopravnog zahtjeva korišteni orijentacioni kriteriji za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete koji su razmatrani i prihvaćeni na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH, kao i dosadašnja praksa Suda BiH u predmetima u kojima je donesena odluka o imovinskopravnom zahtjevu.
26. U skladu sa navedenim, punomoćnica je istakla da u potpunosti ostaje kod postavljenog prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva oštećene AB – 1, te predlaže da se optuženi obaveže da oštećenoj na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 65.000,00 KM i to na ime pretrpljenog straha i duševnih i fizičkih bolova iznos od 35.000, 00 KM, te iznos od 30.000, 00 KM na ime ..., zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja zahtjeva, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

3. ODBRANA OPTUŽENOG ANDRIJE BJELOŠEVIĆA

27. Branilac optuženog Andrije Bjeloševića se u završnoj riječi najprije osvrnuo na primjenu načela pretpostavke nevinosti i *in dubio pro reo*, te je ukazao na sudsku praksu Suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava.

28. U odnosu na postojanje oružanog sukoba, branilac je istakao da se u toku glavnog pretresa Tužilaštvo nije potrudilo da krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret dovede u vezu sa oružanim sukobom, niti da dokaže da je isto proizašlo iz oružanog sukoba, te navodi da ta činjenica nije predstavljala suštinu odbrane optuženog, već činjenica da tužilac prije svega nije dokazao van razumne sumnje krivicu optuženog za inkriminacije koje mu se stavljaju na teret.
29. Branilac je u završnoj riječi dao analizu iskaza svjedoka AB – 1, te ukazao da zbog brojnih nedosljednosti u iskazu svjedokinje, optužnica nema potporu u izvedenim dokazima. Branilac je istakao da svjedokinja u svom svjedočenju iznosi niz navoda koji su neprovjerljivi što je po stavu odbrane karakteristika onih koji ne govore istinu, ali i niz očiglednih laži, na koje se branilac decidno osvrnuo, dovodeći iste u vezu sa iskazima svjedoka odbrane, koji su, po stavu odbrane, demantovali navode svjedoka AB – 1.
30. U završnoj riječi branilac je analizirao i iskaze ostalih svjedoka optužbe, navodeći da su isti trebali imati karakter potkrepljujućih dokaza, međutim, imajući u vidu da su isti kontradiktorni sami sebi, preostalim dokazima i obiluju neistinitim navodima, isti su ostali neupotrebljivi u kontekstu dokazivanja činjeničnih navoda optužnice.
31. U odnosu na iskaz svjedokinje AB – 5 branilac je naveo da je ista prepričavala iskaz svjedokinje AB – 1 do gotovo upotrebe identične terminologije, zbog čega je po stavu odbrane jedini logičan zaključak da je svjedokinja AB – 5 prije svjedočenja dobila audiosnimak sa glavnog pretresa na kojem je svjedočila svjedokinja AB – 1, te je posebno ukazao na enormnu promjenu iskaza ove svjedokinje u odnosu na njen raniji iskaz.
32. Branilac se posebno osvrnuo i na iskaz svjedoka Milivoja Novića, iznoseći brojne kontradiktornosti, ističući stav odbrane da se u pozadini njegovog iskaza nalazi patološka mržnja prema Andriji Bjeloševiću i želja da mu se osveti, dok je svjedokinja AB – 1 samo sredstvo za ostvarenje tog cilja.
33. Analizirajući iskaze svjedoka AB – 2 i AB – 3, branilac je istakao da su isti srodnici AB – 1 koji su imali zadatak da potkrijepe njen iskaz, međutim, kako isti po stavu odbrane nisu govorili istinu, odnosno nisu u dovoljnoj mjeri instruirani za svjedočenje, došli su u kontradikcije, te nisu mogli iznijeti logičnu hronologiju događaja, što sve jasno ukazuje da je ova priča došla iz jednog centra. U odnosu na iskaze ovih svjedoka, branilac je ukazao na materijalne dokaze koje je odbrana uložila u spis, osporavajući iskaze ovih svjedoka, a koji potvrđuju da ovi svjedoci nisu govorili istinu prilikom svjedočenja.
34. Također, branilac se osvrnuo i na iskaze svjedoka AB- 4 i S.D., ističući njihove ... sa svjedokom Milivojem Novićem, uz brojne kontradiktornosti njihovih iskaza, kako samih sa sobom, tako i sa iskazima drugih svjedoka.

35. Branilac je u završnoj riječi dao osvrt na nalaz i mišljenja vještaka, te zaključio da iz dokaza koje je izvelo Tužilaštvo jasno da su isti kontradiktorni sami sebi, te u međusobnoj vezi upućuju na jedini mogući zaključak da se na istima ne može zasnovati osuđujuća presuda, obzirom da optužba svojim dokazima nije dosegla standard van razumne sumnje.
36. Branilac je naveo da iako standard dokazivanja nije na odbrani, odbrana je svojim dokazima imala za cilj otkloniti svaku sumnju u odnosu na optuženog Andriju Bjeloševića kao navodnog izvršioca djela koje mu se stavlja na teret. U tom smislu branilac se osvrnuo na izvedene dokaze na prijedlog odbrane, te kroz detaljnu analizu istih izveo zaključak da *“svi putevi vode ka Milivoju Noviću”* kao idejnom tvorcu koji je organizovao kriminalnu grupu lažnih svjedoka da bi zadovoljio svoju patološku potrebu za osvetom prema Andriji Bejloševiću, a koji zaključak odbrana temelji na činjenici da su svi svjedoci optužbe povezani sa istim, bilo kroz vanbračnu zajednicu, rodbinsku ili ekonomsko – finansijsku vezu.
37. U skladu sa navedenim, branilac smatra da kod ovakvog stanja stvari vijeće za osuđujuću presudu ne bi moglo dati valjane razloge, odnosno da je odbrana sa većim stepenom izvjesnosti dokazala da Andrija Bjelošević nije počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, zbog čega predlaže da Sud optuženog u cjelosti oslobodi od optužbi, kao i od zahtjeva za naknadu štete, te troškova krivičnog postupka.
38. Optuženi Andrija Bjelošević se saglasio sa navodima svog branioca, te dodao da je tokom predmetnog krivičnog postupka doživio najteže uvrede, gnusne laži i omalovažavanja, a koje su izmišljene u glavi jedne osobe, osuđenog kriminalca Milivoja Novića, koji je iskoristio velike količine novca koje je stekao baveći se kriminalom i tešku materijalnu situaciju jedne labilne osobe, svjedokinje AB – 1, o čijem je međusobnom odnosu bilo dosta riječi tokom postupka, a koju je učinio potpuno zavisnom od njega, zbog čega je ista prihvatila njegove laži kao vlastito iskustvo. Pored toga, da bi te laži djelovale koliko toliko ubjedljivo, isti su okupili jedan broj osoba koje su rodbinski i na drugi način povezane sa njima sa ciljem da sve te monstruozne laži potkrijepe.
39. Optuženi je istakao da su sve navedene inkriminacije protiv njega izmišljene, da su svjedoci Tužilaštva iznosili laži, od kojih je bio prinuđen da se brani, te da bi trebali izvesti na desetine svjedoka kako bi se sve izrečene laži “ogolile”. Optuženi se osvrnuo na navode tužioca koji se u završnim riječima osvrnuo na iskaze svjedoke odbrane navodeći da isti nisu prisustvovali kritičnim događajima, zbog čega su irelevantni, pa je istakao da niko ne može prisustvovati događajima koji se nisu dogodili.
40. Optuženi se osvrnuo na iskaz svjedoka AB – 1, te je istakao brojne kontradiktornosti u njenim iskazima, ukazujući da se radi o osobi koja je sklona laganju. Optuženi je ukazao da su Milivoje Nović i AB – 3 osuđivana lica, a da je pitanje zašto su svi svjedoci optužbe

tražili mjere zaštite, tvrdeći da su to uradili u cilju skrivanja od javnosti svojih navoda, odnosno laži koje su iznosili.

41. Optuženi je na kraju istakao da potiče iz porodice u kojoj su čestitost, pravda i marljivost bile najviše vrijednosti, te da je tako vaspitao i svoju djecu, te da ukoliko bi ovakve laži dobile status istinitih činjenica, to bi značilo potpuni mrak pravosuđa, ali da je njegova savjest mirna i čista.

D. PROCESNE ODLUKE

1. Odluka o ponovnom početku glavnog pretresa

42. Odredba člana 251. stav 2. ZKP BiH predviđa da „*glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu...*“

43. Između glavnih pretresa održanih 12.12.2022. godine i 30.01.2023. godine, 08.05.2023. godine i 12.06.2023. godine, 10.07.2023. godine i 14.08.2023. godine, 02.10.2023. godine i 19.02.2024. godine, 27.05.2024. godine i 01.07.2024. godine, 01.07.2024. godine i 09.09.2024. godine, 09.09.2024. godine i 14.10.2024. godine prošlo je više od 30 dana, zbog čega je glavni pretres uz saglasnost stranaka i branioca optuženog da se provedeni dokazi ne izvode ponovo, samo formalno počeo iznova, odnosno postupajući u skladu sa gore navedenom odredbom, vijeće nije ponovo izvodilo provedene dokaze, već su prihvaćeni svi ranije izvedeni dokazi u ovom postupku.

2. Odluka o izuzetku od neposrednog izvođenja dokaza

44. Vijeće je, postupajući u skladu sa odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, slijedom koje se zapisnici o iskazima u istrazi mogu po odluci vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka, prihvatilo da se kao dokaz odbrane pročitaju i ulože u spis izjave umrlih Nenada Pečića i Mirjane Petrović.
45. Nakon izvršenog uvida u izvode iz matičnih knjiga umrlih za svjedoke, vijeće je utvrdilo da su navedeni svjedoci preminuli, te da su time ispunjeni uslovi propisani članom 273. stav 2. ZKP BiH za čitanje i korištenja zapisnika iz istrage, kao dokaza na glavnom pretresu.
46. Vijeće je vodilo računa o dokaznoj snazi pročitanih iskaza svjedoka obzirom da se na istim, u odlučujućem dijelu, ne može zasnivati presuda.

47. Kako se radi o izuzetku od neposrednog izvođenja dokaza, kojem Sud pribjegava kada na glavnom pretresu iz zakonom predviđenih razloga nije moguće neposredno saslušati svjedoka, vijeće je suprotnoj strani dalo mogućnost, da navede pitanja koja bi bila postavljena svjedocima da su isti neposredno saslušani.

3. Odluka o mjerama zaštite za svjedoke i odluka o udaljavanju optuženog iz sudnice

48. Rješenjem sudije za prethodni postupak, broj S1 1 K 042858 22 Krn 2 od 19.05.2022. godine određene su mjere zaštite svjedocima „AB-1“, „AB-2“ i „AB-3“ koje se ogledaju u zaštiti identiteta i svih ličnih podataka svjedoka u vidu određivanja pseudonima te proglašavanja svih ličnih podataka navedenih svjedoka povjerljivim, najduže 30 (trideset) godina nakon pravosnažnosti odluke u ovom predmetu, imajući u vidu da se radi o svjedocima pod prijetnjom i ugroženim svjedocima u skladu sa odredbama člana 3. stav 1. i 2. ZoZSPUS, odnosno da postoji bojazan da je sigurnost svjedoka i njihovih porodica ugrožena zbog njihovog svjedočenja u ovom predmetu i da bi ta opasnost mogla biti još izraženija nakon njihovog svjedočenja na glavnom pretresu. Pored toga, u odnosu na svjedoka „AB-1“ istaknuto je da se radi o svjedoku koji je ... okolnostima pod kojima je izvršeno krivično djelo, dok su druga dva svjedoka u ... s oštećenom i otkrivanje njihovog identiteta direktno bi ugrozilo i zaštitu identiteta i ličnosti oštećene.

49. Rješenjem sudije za prethodni postupak broj S1 1 K 042858 22 Krn 4 od 24.06.2022. godine određene su mjere zaštite svjedoku „AB - 4“, koje se ogledaju u zaštiti identiteta i svih ličnih podataka svjedoka u vidu određivanja pseudonima te proglašavanja svih ličnih podataka svjedoka povjerljivim najduže 30 (trideset) godina nakon pravosnažnosti odluke u ovom predmetu, imajući u vidu da se radi o svjedoku pod prijetnjom u smislu odredbe člana 3. stav 1. ZoZSPUS koji je eksplicitno zahtijevao da mu se u ovoj fazi postupka dodijele mjere zaštite iz razloga njegove bezbjednosti i bezbjednosti članova njegove porodice.

50. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 13.03.2023. godine, svjedok AB - 4 je istakao zahtjev za dodjeljivanje dodatnih mjera zaštite u vidu svjedočenja iz druge prostorije. U tom smislu, a imajući u vidu zahtjev svjedoka, kao i odredbu člana 10. ZoZSPUS, optuženi je nakratko udaljen iz sudnice, kako bi svjedok mogao obrazložiti razloge zbog kojih traži dodatnu mjeru zaštite. Obrazlažući svoj zahtjev svjedok je naveo da smatra da je optuženi opasan čovjek sa velikim uticajem, te da ne bi volio da se susretne sa njim, da se poznaju, a dodao je i da je mu je priječeno na način da mu je nepoznatno lice dolazilo kući govoreći mu da je „*zagrizao krupan zalogaj, koji neće moći progutati*“. U odnosu na navedene prijetnje svjedok je istakao da nije smio prijaviti navedeni događaj policiji, jer smatra da postoje i druga lica koja su pod uticajem optuženog. U odnosu na navedene razloge svjedoka tužilac se izjasnio da podržava prijedlog svjedoka za određivanjem dodatne mjere zaštite, dok je branilac optuženog naveo da se protivi imajući u vidu da svjedok nije naveo niti jedan konkretan razlog da svjedoči iz druge prostorije.

51. Cijeneći iznesenu argumentaciju svjedoka AB – 4, kao i izjašnjenja Tužilaštva i odbrane optuženog Bjeloševića, vijeće je našlo opravdanim prijedlog svjedoka pa je istom odredilo dodatne mjere zaštite u vidu svjedočenja iz druge prostorije, uz zabranu iznošenja u javnost sadržaja svjedočenja (kod Z5), ocijenivši da su u konkretnom slučaju, suprotno navodima odbrane optuženog Bjeloševića, ispunjeni uslovi iz odredbe člana 9. Zakona o zaštiti svjedoka, te da je dodatna mjera zaštite opravdana u cilju dodatne zaštite sigurnosti svjedoka. Vijeće je ocijenilo da u konkretnom slučaju nije neophodno da su svjedoku upućene prijetnje od strane optuženog, nego da je bitan osjećaj svjedoka, odnosno da se isti zbog svjedočenja u ovom krivičnom postupku, plaši za svoju sigurnost te sigurnost svojih članova porodice.
52. Na nastavku glavnog pretresa održanog 12.12.2022. godine, Tužilaštvo je predložilo da se još jednoj svjedokinji iz optužnice odrede mjere zaštite, kao i da se isključi javnost kako bi svjedokinja obrazložila razloge zbog kojih traži mjere zaštite, ali i da se optuženi udalji iz sudnice zbog straha svjedoka od optuženog. U tom smislu, a imajući u vidu zahtjev svjedoka, kao i odredbu člana 10. ZoZSPUS optuženi je nakratko udaljen iz sudnice kako bi svjedokinja mogla obrazložiti razloge zbog kojih traži mjere zaštite, a sve za vrijeme isključenja javnosti sa dijela glavnog pretresa. Nakon što je svjedokinja iznijela svoje razloge zbog kojih traži da svjedoči pod pseudonimom iz druge prostorije, branilac optuženog se usprotivio navedenom prijedlogu navodeći da je svjedokinja u predmetu drugog suda u BIH u kojem je bila oštećena (žrtva ratnog seksualnog nasilja) svjedočila u sudnici uz isključenje javnosti, što je svjedokinja potvrdila. Imajući u vidu navode svjedokinje, da njena porodica ne zna da je žrtva silovanja, zbog čega ne želi da se njeno ime spominje u javnosti, kao i da ne želi da gleda optuženog, te da u mjesto prijeratnog življenja ide jako rijetko zbog straha, a imajući u vidu izjašnjenje branioca optuženog, kao i obavezu Suda da poštuje mjere zaštite svjedoka iz drugih predmeta, vijeće je donijelo odluku da se svjedokinji određuju mjere zaštite identiteta i svih ličnih podataka svjedokinje u vidu određivanja pseudonima AB - 5, uz svjedočenje iz druge prostorije te isključenje javnosti.
53. Na nastavku glavnog pretresa održanog dana 19.02.2024. godine, tužilac je predložio da se svjedoku replike G.M. odrede mjere zaštite pseudonima, kao i da se sadržaj njegovog iskaza ne iznosi u javnost. Obrazlažući navedeni zahtjev, svjedok je naveo da traži da mu se odrede mjere zaštite, radi kvalitetnijeg svjedočenja, te zaštite privatnosti, ističući da prvi put svjedoči, kao i da je Derventa mala sredina, zbog čega želi da se zaštiti od manipulacija. Odbrana optuženog usprotivila se prijedlogu za određivanje mjera zaštite svjedoku, navodeći na navedeni razlozi nisu valjani za određivanje bilo koje mjere zaštite.
54. Imajući u vidu da istaknuti razlozi ne pružaju osnova za određivanje mjera zaštite u skladu sa zakonom o zaštiti svjedoka, vijeće je isti odbilo kao neosnovan, te je donijelo odluku da će svjedok javno svjedočiti, ali da se ime svjedoka, kao i sadržaj njegovog svjedočenja neće iznositi u javnost, nalazeći da će se ovakvom odlukom, svjedok zaštititi

od eventualnih neugodnosti i neprijatnosti koje bi mogao imati kao posljedicu njegovog svjedočenja.

55. U toku cijelog postupka, Sud je vodio računa o zaštiti identiteta svjedoka sa dodijeljenim mjerama zaštite na način da se na glavnom pretresu, kao i u presudi ne spominje puno ime i prezime ovih svjedoka, nego samo njima dodijeljeni pseudonimi, dok se potpuni podaci o navedenim svjedocima nalaze u spisu, koji je, također, pod posebnom zaštitom.

4. Odluka o isključenju javnosti

56. U smislu odredbi članova 235. i 237. ZKPBiH vijeće je u toku glavnog pretresa u nekoliko navrata, po saslušanju stranaka i branioca, isključilo javnost, što je našlo opravdanim sa aspekta zaštite interesa svjedoka.

57. Na glavnom pretresu održanom dana 21.11.2022. godine vijeće je tokom saslušanja svjedoka AB – 1, na prijedlog Tužilaštva, a po saslušanju stranaka i branioca optuženog isključilo javnost, prije svega kako bi svjedokinja iznijela svoje razloge u pogledu prijedloga Tužilaštva da za vrijeme njenog cjelokupnog svjedočenja javnost bude isključena, nakon čega je donijelo odluku da će javnost biti isključena u djelu svjedočenja svjedokinje AB – 1 koji se odnosi na inkriminacije koje se odnose na događaje u objektu Žabe, u kom dijelu je svjedokinja svjedočila na okolnosti seksualnog zlostavljanja koje je pretrpila, zbog čega je vijeće ocijenilo da je isključenje javnosti u interesu zaštite ličnog i intimnog života oštećene AB – 1. U tom smislu, javnost je u nastavku glavnog pretresa isključena, u skladu sa odlukom vijeća, sa dijela direktnog ispitivanja oštećene AB – 1.

58. Na glavnom pretresu održanom 12.12.2022. godine, vijeće je na prijedlog Tužilaštva, isključilo javnost, kako bi svjedokinja AB – 5 iznijela razloge zbog kojih traži određivanje mjera zaštite. U tom smislu, nakon saslušanja svjedokinje, te stranaka u postupku, a imajući u vidu navode branioca optuženog da je svjedokinja u predmetu pred drugim sudom u BiH, u kojem je bila direktno oštećena, svjedočila samo uz isključenje javnosti, što je i svjedokinja potvrdila, vijeće je donijelo odluku o isključenju javnosti sa glavnog pretresa za vrijeme svjedočenja svjedokinje AB – 5, u cilju zaštite interesa ove svjedokinje, kao i poštovanja ranije određenih mjera zaštite prema ovoj svjedokinji u predmetu pred dugim sudom, čime je u okviru ovog predmeta osiguran isti obim zaštite koji je svjedokinja uživala u drugom predmetu.

59. Na glavnom pretresu održanom 30.01.2023. godine vijeće je po saslušanju stranaka i branioca isključilo javnost sa dijela glavnog pretresa, kako bi se svjedokinja AB – 2 izjasnila na prijedlog Tužilaštva da za vrijeme njenog svjedočenja bude isključena javnost. Nakon saslušanja svjedokinje, vijeće je donijelo odluku da će svjedokinja svjedočiti javno pod pseudonimom AB-2, ali da sadržaj njenog svjedočenja neće biti objavljen u sredstvima informisanja, nalazeći da će se ovakvom odlukom, koja je u svakom slučaju

blaža od potpunog isključenja javnosti, zaštititi svjedok od eventualnih neugodnosti i neprijatnosti koje bi mogla imati kao posljedicu svjedočenja.

60. Prilikom navedenih isključenja javnosti, javnost je obaviještena o odluci vijeća, kao i razlozima isključenja javnosti.

5. Odluka o odbijanju dokaznih prijedloga

(i) Odluka o odbijanju materijalnih dokaza Tužilaštva BiH

61. Odlučujući o prigovoru odbrane izjavljenom na prijedlog Tužilaštva da se u sudski spis uloži dokument *Spisak Srba koji su bili na rukovodećim položajima u CSB u 1992. godini, ERN broj ... do ...*, vijeće je utvrdilo da je osnovan prigovor autentičnosti, te da odbrana osnovano ukazuje da se radi o kopiji haški ovjerenog dokumenta, iz kojeg nije vidljiv izvor, odnosno autor dokumenta, zbog čega je odbilo prihvatiti kao dokaz navedeni dokument, a koji dokument je naveden kao prilog dokaza broj 19 iz optužnice. Vijeće na ovom mjestu ukazuje na odredbe člana 274. ZKP BiH kojima se uređuje procesni značaj i pravna vrijednost dokaznog materijala. U stavu 2. navedenog člana zakon propisuje da su „za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografija potrebni originalno pismeno, zapis ili fotografija“, dok se u stavu 3. izričito, i to kao izuzetak, ostavlja mogućnost da se „koristi kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original“. Dakle, nema nikakve sumnje da se kao dokaz relevantnih činjenica na glavnom pretresu ne mogu koristiti neovjerene kopije dokumenata, odnosno kopije čija autentičnost nije potvrđena, niti je utvrđen način pribavljanja, niti je iz istog vidljivo ko ga je sačinio, kada je sačinjen, odnosno da li se odnosi na relevantni period optuženja, zbog čega vijeće navedeni dokument ne može cijeniti vjerodostojnim, te stoga ni prihvatiti sadržaj istog.

62. Također, u odnosu na dokumente Rješenje Ministarstva za unutrašnje poslove Sarajevo, Srpske Republike BiH broj 01-1/92 od 15.05.1992. godine, ERN ... i Rješenje Ministarstva unutrašnjih poslova Sarajevo Republike Srpske broj 09/3-120/1454 od 13.05.1994. godine, ERN ..., navedenih kao prilog predloženog dokaza broj 9 iz optužnice, uloženog u sudski spis pod brojem T-15, vijeće je odbilo prihvatiti u sudski spis navedene dokumente kao dokaz, imajući u vidu da se radi o kopijama haški ovjerenih dokumenata čija autentičnost nije potvrđena popratnim dopisom.

63. Prilikom dopune dokaznog postupka, Tužilaštvo je predložilo ulaganje u spis Rješenja o imenovanju Andrije Bjeloševića, Ministarstva za unutrašnje poslove Sarajevo, Srpske Republike BiH broj 01-1/92 od 15.05.1992. godine, ERN ..., kada se odbrana izjasnila da navedeno rješenje nije sporno za odbranu, zbog čega je isto uloženo u sudski spis pod brojem T – 32.

(ii) Odbijanje dokaznih prijedloga odbrane optuženog Andrije Bjeloševića

64. Odbrana optuženog Andrije Bjeloševića u sklopu svojih dokaznih prijedloga predložila je vještačenje optuženog po vještaku psihološko – psihijatrijske struke, kako bi odgovorio na pitanja psihosocijalnog profila ličnosti i društvenog statusa tokom profesionalne karijere, kao i da li postoje sklonosti optuženog ka devijantnom ponašanju, a kako mu se to stavlja na teret potvrđenom optužnicom. Na glavnom pretresu održanom 02.10.2023. godine, vijeće je odbilo ovaj prijedlog odbrane, imajući u vidu da su okolnosti koje je odbrana predložila za vještačenje, okolnosti čije je utvrđivanje zadatak Suda, a ne vještaka.
65. Odlučujući o prijedlogu materijalnih dokaza odbrane, vijeće je, na glavnom pretresu održanom dana 19.02.2024. godine, odbilo ulaganje kao dokaza u spis sljedeće prijedloge dokaza: Zapisnik o saslušanju svjedoka Milivoje Nović Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0003236 05 od 13.02.2015. godine, Zapisnik o svjedočenju AB – 1 u predmetu ..., presude ... u predmetu protiv Milivoja Novića, fotografije Milivoja Novića i AB – 1, kopije tekstova objavljenih na društvenim mrežama, izvode iz matičnih knjiga i uvjerenje o državljanstvu za Vanju Jovanović, fotografije užeg centra Dervente, te zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Andrije Bjeloševića iz istrage.
66. U odnosu na zapisnik o saslušanju svjedoka Milivoja Novića, koji je odbrana predlagala na okolnost da je svjedok 2015. godine dao izjavu u svojstvu svjedoka u predmetu koji se kod Tužilaštva BiH vodio protiv osumnjičenog Andrije Bjeloševića i dr, na okolnosti ratnih dešavanja, kojom prilikom nije govorio o inkriminisanom događaju silovanju oštećene AB – 1, koja mu je prema njegovim navodima i navodima AB – 1 još 2010. godine ispričala da je silovana od strane Andrije Bjeloševića, Tužilaštvo je uložilo prigovor zakonitosti u smislu odredbe člana 273. stav 2 koja propisuje u kojim slučajevima se iskaz svjedoka može pročitati i koristiti na glavnom pretresu, kao i prigovor relevantnosti, navodeći da je sadržaj iskaza apsolutno nebitan i nevažan za ovaj krivični postupak. Odlučujući o navedenom, vijeće, prije svega, iskaz navedenog svjedoka nije našlo relevantnim za odlučivanje u konkretnoj krivično pravnoj stvari, imajući u vidu upravo činjenicu da svjedok prilikom navedenog saslušanja u svojstvu svjedoka nije iznosio svoja saznanja o inkriminisanom događaju.
67. U odnosu na Zapisnik o svjedočenju AB – 1 u predmetu ..., u predmetu protiv Milivoja Novića, Tužilaštvo je iznijelo prigovor autentičnosti i relevantnosti, dok je na presude ... u predmetu protiv Milivoja Novića iznijelo prigovor relevantnosti. Vijeće je našlo osnovanim prigovor relevantnosti, te je odbilo ulaganje navedenih dokaza nalazeći da isti nisu relevantni za odlučivanje u konkretnoj krivično pravnoj stvari, imajući u vidu da se odnose na postupak koji se vodio protiv Milivoja Novića u drugoj krivičnopravnoj stvari, zbog čega ulaganje istih ne bi doprinjelo razjašnjenju ove krivičnopravne stvari.
68. Isto tako, vijeće je našlo osnovanim prigovor relevantnosti na izvode iz matičnih knjiga i uvjerenje o državljanstvu za Vanju Jovanović, kao i fotografije užeg centra Dervente, nalazeći da isti ni na koji način ne doprinose razrješenju spornih pitanja u ovom krivičnom postupku.

69. Navedeni dokazi u spis su uloženi kao dokumenti pod oznakama 15, 16, 17, 18 i 20 D.¹
70. U odnosu na prijedlog dokaza odbrane da se u spis kao dokazi ulože fotografije Milivoja Novića i AB – 1, kopije tekstova objavljivanih na društvenim mrežama, na koje je Tužilaštvo BiH uložilo prigovore zakonitosti, autentičnosti i relevantnosti, vijeće je iste odbilo, nalazeći osnovanim istaknute prigovore zakonitosti i autentičnosti nalazeći da isti ne mogu biti dokazi, imajući u vidu da iz istih ne proizilazi način pribavljanja zbog čega vijeće iste ne može cijiniti vjerodostojnim, te stoga ni prihvatiti sadržaj istih, istovremeno nalazeći da isti nisu ni relevantni u smislu utvrđivanja odlučnih činjenica.
71. U odnosu na zapisnik o saslušanju osumnjičenog Andrije Bjeloševića iz istrage, vijeće je isti odbilo uvrstiti u dokaznu građu, imajući u vidu da je optuženi svjedočio u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu.

(iii) Odbijanje prijedloga dokaza replike Tužilaštva

72. Odlučujući o prijedlogu Tužilaštva za izvođenje dokaza replike, vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva za ponovnim saslušanjem svjedokinje AB – 1, kako bi dala dodatna pojašnjenja o navodima svjedoka odbrane, a imajući u vidu da je ista već dala svoj iskaz na glavnom pretresu, kojom prilikom je ispitana direktno, unarsno i dodatno, zbog čega vijeće nije našlo osnovanim prijedlog tužioca da se ista ponovno saslušava na okolnosti o kojima je već svjedočila na glavnom pretresu.
73. Također, vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva da se ponovo² kao svjedok replike sasluša svjedok Zoran Popadić, odnosno vijeće je donijelo odluku da će se svjedok Zoran Popadić, koji je nakon svjedočenja po prijedlogu odbrane optuženog Sudu uputio pismo u

¹ **O-15 D** - Zapisnik o saslušanju svjedoka Milivoje Nović Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0003236 05 od 13.02.2015. godine – kopija, **O-16 D** - Dopis ... od 10.08.2022. godine – kopija, sa prilogom: - Izvod iz zapisnika sa ročišta na kojem je saslušan svjedok AB-1– kopija, **O-17 D** - Dopis ... od 03.08.2022. godine – original, sa prilogom: - ... od 04.03.2021. godine – kopija ovjerene kopije - ... od 07.09.2021. godine – kopija ovjerene kopije **O-18 D** - Izvod iz matične knjige rođenih na ime Vanja Jovanović, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7592/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige rođenih na ime Sreten Jovanović, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7591/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige rođenih na ime Miloš Jovanović, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7590/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige rođenih na ime Marija Jovanović, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7622/22 od 05.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige rođenih na ime Zijada Ahmić-Jovanović, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7588/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige rođenih na ime Munta Ahmić, izdat u Derventi, broj: 05-200-1.7589/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige vjenčanih na ime Vahid Ahmić i Munta Mulać izdat u Derventi, broj: 05-201-1.1164/22 od 04.10.2022. godine – original Izvod iz matične knjige vjenčanih na ime Miloš Jovanović i Marija Popović izdat u Derventi, broj: 05-201-1.1163/22 od 04.10.2022. godine – original Uvjerjenje o državljanstvu na ime Vanja Jovanović izdat u Derventi, broj: 05-204-1.2431/22 od 04.10.2022. godine – original, **O-20D** - Fotografije užeg centra grada Dervente u vrijeme rata – kopija

² Svjedok Zoran Popadić svjedočio na prijedlogu odbrane na održanom glavnom pretresu dana 10.07.2023. godine.

kojem je naveo da nije govorio istinu u svom svjedočenju, pozvati radi saslušanja kao svjedok Suda.

(iv) Odbijanje prijedloga dokaza duplike odbrane optuženog

74. Odbrana optuženog Andrije Bjeloševića je kao dokaz duplike predložila da se u svojstvu svjedoka saslušaju starješine svjedoka G.M. a na okolnosti njegovog angažmana, odnosno radi osporavanja njegove pripadnosti vodu vojne policije u relevantnom periodu, što je vijeće našlo neosnovanim, te uputilo branioca da u svrhu dokazivanja navedene okolnosti od nadležnih organa pribavi podatke o angažmanu svjedoka, u vidu eventualnog spiska pripadnika brigade. U skladu sa navedenim, kao dokaz duplike u spis je uloženo Uvjerenje Gradske uprave Grada Derventa, Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti, Odsjek za boračko-invalidsku zaštitu na ime svjedoka G.M. broj: 03-830-1-37/24 od 22.02.2024. godine.
75. Također, vijeće je odbilo i prijedlog odbrane da se svjedok G.M. ponovo pozove, radi razjašnjenja okolnosti u vezi sa njegovim angažmanom te drugim okolnostima, koji je vijeće odbilo kao neosnovan, imajući u vidu da je svjedok saslušan kao dokaz replike Tužilaštva, kada je odbrana bila u prilici da unakrsno i u korist vlastitih tvrdnji ispita svjedoka.

(v) Odbijanje prijedloga stranaka i branioca za dopunu dokaznog postupka

76. Tužilaštvo BiH je u okviru dopune dokaznog postupka predložilo ulaganje u spis Službene zabilješke istražitelja Ciljević Faruka od 28.09.2023. godine na okolnosti na koje će biti saslušan svjedok G. M., Službene zabilješka Tužilaštva od 16.02.2023. godine i dopis PS Derventa od 05.09.2023. godine.
77. Na glavnom pretresu održanom 27.05.2024. godine vijeće je, u odnosu na ulaganje službene zabilješke istražitelja od 28.9.2023. godine, sačinjena na okolnosti kontakta Tužilaštva sa istim a vezano za okolnosti na koje bi svjedočio, našlo bespredmetnim ulaganje iste, imajući u vidu da je svjedok G.M. neposredno saslušan u svojstvu svjedoka kao prijedlog replike Tužilaštva.
78. U odnosu na prijedlog Tužilaštva³ za ulaganje službene zabilješke istražitelja od 16.2.2023. godine, kao i dopisa policijske stanice Derventa, cijeneći sadržaj istih vijeće je iste našlo irelevantnim, zbog čega je iste odbilo.

³ Dopunski prijedlozi Tužilaštva iz podneska od 05.10.2023. godine

79. Isto tako, vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva da se u spis ulože članska karta Udruženja čete Vojne policije 27. Mtbr Derventa na ime G.M., a imajući u vidu prije svega sadržaj iskaza svjedoka, odnosno okolnosti na koje je svjedočio, nalazeći da dalje utvrđivanje okolnosti oko pripadnosti svjedoka četi vojne policije nije relevantno za utvrđivanje odlučnih činjenica u postupku.

80. U tom smislu, vijeće je odbilo i prijedlog odbrane optuženog da se kao dopunski dokaz u spis uvrsti podnesak Udruženja čete vojne policije 27. mtbr Derventa od 18.04.2024. godine, koje se također odnosi na angažman svjedoka G.M.

81. Isto tako, vijeće je odbilo i sve daljnje dokazne prijedloge odbrane optuženog, nalazeći da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno, te da bi svako dalje raspravljavanje o dokaznim prijedlozima vodilo nepotrebnom odugovlačenju postupka.

II. STANDARDI DOKAZIVANJA I OCJENA DOKAZA

113. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu, vijeće se rukovodilo osnovnim načelima propisanim ZKPBiH, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (EKLP) i uspostavljenom praksom MKSJ, Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Evropskog suda za ljudska prava (ESLP), a koji će u nastavku biti navedeni.

114. Prije svega vijeće je imalo u vidu da je svrha sudskog postupka da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKPBiH).

115. Odredbom člana 3. stav 1. ZKPBiH određena je pretpostavka nevinosti, koja predviđa da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pretpostavka nevinosti ne odnosi se samo na krivnju optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protupravnost ili kažnjivost).

116. Navedeno potvrđuje i sudska praksa ESLJP prema kojoj presumcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

(i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i

(ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.

117. Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav (2) ZKPBiH prema kojoj „sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.“

118. Riječ je o načelu *in dubio pro reo* ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženom. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizlaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog, moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću, odnosno, moraju se dokazati. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću). Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz navedenog člana, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

119. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude „u korist optuženog“, što, u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica, predviđenih materijalnim krivičnim pravom, uključuje ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

120. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH koja propisuje da „ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje“ znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u takvim u kojima bi ih bilo, ali bi oni bili nedovoljni da sud iz njih, na osnovu ocjene na glavnom pretresu, izvuče zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

121. U vezi navedenog vijeće je prilikom ocjene dokaza imalo u vidu i standard dokazivanja „izvan razumne sumnje“, kojeg je ustanovila sudska praksa kao uvjet za izricanje osuđujuće presude. Prema općeprihvaćenom stanovištu, dokazi izvan razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji najveći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

122. Vijeće je imalo u vidu i odredbu člana 14. stav 2. ZKP BiH, koja propisuje da je sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji ga terete.

123. Vijeće je razmatralo i cijeno sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u skladu sa članom 281. ZKP BiH, ali u

nastavku presude će navesti samo one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku Suda.

124. Dalje, vijeće se rukovalo i članom 15. ZKPBiH, a u kojem je sadržan jedan od temeljnih principa krivičnog zakonodavstva – princip slobodne ocjene dokaza, koji je ograničen jedino principom zakonitosti dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi određivala vrijednost pojedinih dokaza. Uspostavljajući ovaj princip, zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

125. Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP⁴, prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku. Ne postoji zakonska obaveza da se u presudi izlože svi dokazi pojedinačno. Zakonska obaveza je razmatranje svih iznesenih dokaza prilikom donošenja odluke. Bilo bi nesvrshodno nametati bilo kojem sudećem vijeću obavezu da svaki pojedinačni dokaz, dakle, svako svjedočenje i svaki materijalni dokaz koji su izneseni tokom glavnog pretresa, pojedinačno obrazlaže u presudi.

126. Isto tako, vijeće je uzelo u obzir stav žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Kvočka i dr.* da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.

127. Član 6. stav 1. EKLJP nameće obavezu svim sudovima da *“ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku”*. Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, član 6. stav 1. EKLJP nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane. U vezi sa tim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, po kom osnovu.

128. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, cijeneći pri tome kako sadržaj samog iskaza, tako i držanje i ponašanje svjedoka tokom davanja iskaza. U tom smislu, Vijeće je cijeno praksu MKSJ i stav Žalbenog vijeća zauzet u predmetu *Nahimana i dr.*, u kojem Žalbeno vijeće podsjeća da: *„Pretresno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri koju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu*

⁴ *Garcia Ruiz v. Spain*, Evropski sud za ljudska prava, No. 30544/96, 21.01.1999. godine

nekog svjedoka. Pri tome, pretresno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slučaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima protivrječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, ranije primjere lažnog svjedočenja, motivaciju za davanje lažnog iskaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.“

129. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka ovisi o njegovom poznavanju činjenica, ali i da na pouzdanost iskaza u velikoj mjeri može utjecati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kome se svjedoči. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače, same po sebi, da sudsko vijeće koje postupa razložno to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzđano. Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući utjecaj trećih lica, druge nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme inkriminisanog događaja, ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Konkretno, vijeće je uporedilo činjenice o kojima određeni svjedok svjedoči sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima, kako bi utvrdilo da li su njegovi navodi potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovome predmetu.

130. Prilikom ocjenjivanja dokazne snage iskaza saslušanih svjedoka, vijeće je razmotrilo razlike u iskazima svjedoka datim na glavnom pretresu i u ranijim fazama postupka kao i razlike u izjavama o određenim činjenicama, datim u različito vrijeme i pred različitim organima, kao i pojašnjenja o uzrocima tih razlika datim na glavnom pretresu, analiziralo i cijeno dokaznu snagu iskaza za svaki pojedini slučaj konkretno, te u njihovoj povezanosti sa drugim dokazima, a zatim odlučilo o njihovoj vjerodostojnosti, o čemu će detaljnije biti obrazloženo u nastavku.

131. Vijeće je također izvršilo uvid u svaki uloženi materijalni dokaz kako bi odlučilo o njegovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti, pri čemu se neće podjednako osvrutati na svaki dokaz, nego će obrazložiti samo one zaključke o činjenicama koje su bitne za utvrđivanje odgovornosti optuženog.

III. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

132. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo) je optužnicom broj: T20 0 KTRZ 0021303 21 od 29.06.2022. godine, koja je potvrđena dana 14.07.2022. godine, a precizirana na glavnom pretresu dana 27.05.2024. godine optužilo Andriju Bjeloševića da je za vrijeme rata i oružanog sukoba u BiH između vojske RS i Armije RBiH kršeći pravila međunarodnog humanitarnog prava u više navrata počinio silovanje civila ženskog pola bošnjačke nacionalnosti, čime bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

133. Odredba materijalnog prava krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ glasi:

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedina civilna lica ili lica onesposobljena za borbu, koji je imao za posljedicu smrt, tešku tjelesnu povredu ili teško narušavanje zdravlja ljudi; napad bez izbora cilja kojim se pogađa civilno stanovništvo; da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja; raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarodnjavanje ili prevođenje na drugu vjeru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanja; primenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjavanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca, ili ko izvrši neko od navedenih djela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.

134. U skladu sa navedenom zakonskom odredbom, opći elementi krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret su da:

- 1. Djelo mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava*
- 2. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije*
- 3. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom*
- 4. Optuženi mora narediti ili počiniti djelo.*

135. Imajući u vidu da je optuženi Andrija Bjelošević oslobođen od optužbi iz razloga što dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu ne pružaju dovoljno osnova za zaključak da je

optuženi van razumne sumnje počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, vijeće se neće detaljnije upuštati u ispitivanje i elaboriranje općih elemenata krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, već će obrazložiti svoje nalaze i ocjenu u pogledu inkriminacije koja je optuženom stavljena na teret potvrđenom optužnicom.

IV. NALAZI VIJEĆA I OCJENA IZVEDENIH DOKAZA - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE

136. U toku dokaznog postupka Tužilaštvo BiH je činjenične navode optužnice dokazivalo saslušanjem svjedoka AB – 1, AB – 5, AB – 2, Milivoja Novića, S.D., AB – 3, Mirka Šarana, AB – 4, kao i saslušanjem stalnih sudskih vještaka medicinske struke, dr. sc. Džanana Berberovića, stalni sudski vještak iz oblasti psihologije i prim. mr. sc. med. dr Devle Baraković, stalni sudski vještak iz oblasti neuropsihijatrije.

137. O okolnostima koje se na teret stavljaju optuženom svoj iskaz je prije svih dala oštećena AB – 1, koja je u svom iskazu detaljno ispričala događaje koji su prethodili njenom odlasku u objekat Žaba u Derventi, kao i dešavanja u istoj, navodeći da je, između ostalih, višestruko silovana i od strane optuženog Andrije Bjeloševića. Pored iskaza oštećene, kao svjedoka sa neposrednim saznanjima Tužilaštvo je saslušalo svjedokinju AB – 5, koja je posvjedočila da je u istom vremenskom periodu zajedno sa AB – 1 boravila u objektu Žaba, te da su joj poznata dešavanja u istoj, pa je u skladu sa navedenim ispričala svoja saznanja o silovanju oštećene AB – 1 od strane optuženog Andrije Bjeloševića. U prilog činjeničnim navodima optužnice svoja posredna saznanja iznjeli su i svjedoci AB – 2, svjedok AB – 3, svjedok Milivoje Nović, te svjedokinja S. D. O okolnostima iz optužnice svjedočio je i svjedok AB – 4, a na glavnom pretresu svoj nalaz i mišljenje na okolnost duševnog stanja oštećene iznjeli su i sudski vještaci iz oblasti psihologije i neuropsihijatrije.

138. Negirajući optužbe koje su optuženom stavljene na teret odbrana je istakla slijedeće teze: prije svega odbrana je saslušanjem svjedoka i izvođenjem materijalne dokumentacije tvrdila da je predmetni postupak rezultat nastojanja svjedoka optužbe Milivoja Novića da se osveti Andriji Bjeloševiću radi svjedočenja u krivičnom postupku koji se vodio protiv Milivoja Novića, kada je isti osuđen za krivična djela trgovine ljudima i navođenja na prostituciju, a za koju osudu Milivoje Nović drži Andriju Bjeloševića odgovornim, od kada iznalazi načine na koje bi mu se osvetio. Pored toga, odbrana je u toku postupka isticala i okolnost da svjedok Milivoje Nović nije samo bivši poslodavac oštećene AB – 1, već da su isti u kasnijem periodu bili i u ljubavnoj vezi. Pored navedenog odbrana je provođenjem svojih dokaza isticala tezu da je objekat Žaba u inkriminisano vrijeme bio devastiran, te da obveznici radne obaveze u

istoj nisu ni mogli boraviti, kao i da je, upravo suprotno tezi Tužilaštva da je optuženi Bjelošević učestvovao u nezakonitim radnjama, isti sa pozicije načelnika CSB Doboje podržao operativni plan sačinjen u svrhu procesuiranja osoba zaduženih za vođenje radne obaveze zbog sumnje na nezakonite radnje i zloupotrebe obveznika radne obaveze.

139. Cijeneći izvedene dokaze kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, vijeće prije svega ističe da je oštećena AB – 1 nesporno žrtva ratnog seksualnog nasilja, međutim pouzdanost njenog svjedočenja u odnosu na tvrdnju da je upravo optuženi Andrija Bjeloševića počinitelj navedenih inkriminacija dovedeno je u pitanje sljedećim okolnostima.

140. Polazeći od samog činjeničnog opisa radnji koje se optuženom stavljaju na teret, a prije svega vremena i mjesta izvršenja radnji, vijeće nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da su se predmetne inkriminacije desile u periodu od početka novembra 1992. godine do kraja aprila 1993. godine u objektu Žaba, odnosno da je Žaba u navedenom vremenskom periodu funkcionisala na način kako to u svojim iskazima tvrde svjedokinje AB – 1 i AB – 5.

141. Naime, svjedokinja AB – 1 je u svom iskazu navela da je rat počeo u maju 1992. godine, te da je krajem maja, početkom juna došlo do kompletne evakuacije Omeragića, kada je otišla u Babanovce, gdje je ostala 7 ili 8 mjeseci, nakon čega se vratila u Omeragiće, a da su naredno jutro došla tri civilna policajca koja su joj naredila da se javi u Civilnu zaštitu na radnu obavezu odakle je upućena u Žabu. Imajući u vidu navode svjedokinje o vremenskom periodu koji je provela van mjesta prebivališta, to bi značilo da se svjedokinja u Omeragiće vratila najranije u januaru ili početkom februara, međutim svjedokinja tvrdi da je to bio početak novembra 1992. godine.

142. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedokinja suočena sa navedenom diskrepancijom odgovara da je emotivna i da je mogla da pogriješi, te ostala kod svog navoda da je u Žabu stigla početkom novembra 1992. godine. Svjedokinja se na upit predsjednika vijeća ponovo decidno izjasnila da je u Žabi boravila od početka novembra 1992. godine, gdje je boravila do kraja jula 1993. godine, nakon čega je ponovo pitana da li je sigurna da je bio početak novembra 1992. godine kada je dovedena u Žabu, na koji upit se ponovo izjasnila da je sigurna.

143. Svjedokinja AB – 5 je u odnosu na vremenski period kada je došla u Žabu izjavila da su u septembru 1992. godine po nju došli civilni policajci koji su joj rekli da ujutro mora doći u Žabu na radnu obavezu. Tom prilikom svjedokinja je naglasila da isti nisu donijeli „*ni poziv ni ništa*“, samo joj je usmeno rečeno, a također je istakla da je u Žabi zatekla Mirsadu, a da je AB – 1 došla nakon više od mjesec dana.

144. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedokinja je suočena sa svojim ranijim iskazima datim u predmetu u kojem je Nenad Vasić pravosnažno osuđen za njeno silovanje u objektu Žaba, kada je na ove okolnosti dala drugačiji iskaz, tvrdeći da je u ljeto 1992. godine, u julu ili augustu kad se vraćala sa posla presretnuta od strane vojske koja je uputila u kuću Andrije

Mamića gdje je najprije provela neko vrijeme, nakon čega je sa ostalima odvedena u vikendicu doktora Matijevića u Miškovce, gdje je provela oko mjesec dana, nakon čega su odvedeni u osnovnu školu Nikola Tesla u Derventi, gdje su neki saslušavani, a nakon toga je ponovo vraćena u kuću Mamića, gdje je od tog trenutka provela još 6 mjeseci.

145. Imajući u vidu navedeno, a suočena sa tvrdnjom odbrane da u ovakvoj situaciji ista nije mogla biti u Žabi u septembru 1992. godine, odnosno da je u Žabu došla u maju 1993. godine, svjedokinja ovu razliku u iskazima nije mogla objasniti, te je izjavila da se na nju vrši pritisak, ali je ostala kod tvrdnje da je došla poslije Mirsade (za koju odbrana tvrdi da se u Žabu jvila 13.05.1993. godine), kao i da je AB - 1 došla poslije više od mjesec dana.

146. U odnosu na vremenski period koji se optuženom stavlja na teret, suprotno navodima AB – 1 i AB - 5, a imajući u vidu da se obje svjedokinje pozivaju na Mirsadu, odnosno da su svjedokinje AB – 1 i AB – 5 saglasno izjavile da su Mirsadu zatekle prilikom dolaska u Žabu, vijeće je analiziralo i iskaz svjedokinje Mirjane Petrović, koji je na glavnom pretresu pročitao na prijedlog odbrane optuženog, imajući u vidu da je svjedokinja preminula.⁵

147. Svjedokinja je navela da se prije rata zvala Mirsada Čavalić, te da je 13.5.1993. godine dobila poziv da se javi u kafić Žaba u Derventi radi radne obaveze, gdje je dočekaio Nenad Vasić, a gdje je zatekla desetak žena i isto toliko muškaraca, da su bile dvije starije žene jedna Bošnjakinja, druga Hrvatice, druge su bile mlađe, neke je poznavala, a neke je znala samo iz viđenja.

148. Ova svjedokinja je u svom kazivanju ostala dosljedna i prilikom svjedočenja na glavnom pretresu u predmetu koji se vodio protiv Nenada Vasića, koji je pravosnažno osuđen zbog silovanja svjedokinje AB – 5, kada je navela da je pozvana na radnu obavezu u kafić Žaba u maju 1993. godine, te da se sjeća Hrvatice starije žene, a navela je i da je u Žabi Nenad Vasić imao svoju sobu u kojoj je boravio i spavao, a i druge prostorije su se namještale i čistile.

149. Iskaz svjedokinje Mirjane Petrović, za koji vijeće nalazi da je dijametralno suprotan iskazima svjedokinja AB – 1 i AB - 5, potkrijepljen je i materijalnom dokumentacijom i to pismenim pozivom Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu Derventa od 12.5.1993. godine⁶, u kojem je navedeno da se ista poziva da se dana 13.5.1993. godine u 07, 00 sati

⁵ O-10 - Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mirjana Petrović, izdat u Derventi, broj: 05-202-1.393/22 od 16.05.2022. godine, O-10a - Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirjana Petrović CJB Doboj, broj: 09-02/1-230-308/13 od 03.12.2013. godine

⁶ O-22 - Poziv na ime Mirsada Čavalić Općinskog sekretarijata za Narodnu odbranu Derventa bez broja od 12.05.1993. godine

javi na zbornu mjesto kafić Žaba, a pored toga ista se pod rednim brojem 68 nalazi i na Spisku pripadnika civilne zaštite opštine Derventa⁷.

150. Tužilaštvo BiH je u odnosu na materijalni dokaz Spisak pripadnika civilne zaštite opštine Derventa iznijelo prigovor autentičnosti, navodeći da je spisak nepotpun jer se na istom ne nalaze AB – 1 i AB – 5, međutim vijeće je prigovor autentičnosti Tužilaštva našlo neosnovanim, imajući u vidu da je isti u skladu sa stavom 3. člana 274. ZKP BiH⁸, dostavljen u ovjerenj fotografiji, uz priložni akt Odjeljenja za opštu upravu Grada Derventa, broj ovjere 05-056-11686 od 18.09.2023. godine.

151. Suprotno navodima tužioca da je navedeni spisak nepotpun vijeće nalazi da upravo činjenica da se svjedokinje AB – 1 i AB – 5 ne nalaze na navedenom spisku obveznika radne obaveze upućuje na zaključak da iste i nisu bile obveznici radne obaveze, posebno imajući u vidu da je AB – 5 po vlastitom kazivanju u isti dovedena od strane vojske. U dijelu boravka svjedokinje AB – 5 u Žabi u periodu od maja 1993. godine, pa nadalje do razmjene, vijeće je iskaze preminule svjedokinje Mirajane Petrović i AB - 5 našlo saglasnim. U skladu sa navedenim, vijeće je prigovor tužilaštva našlo neosnovanim, te je u sudski spis navedeni Spisak uvršten kao dokaz.

152. Također, prigovor autentičnosti i relevantnosti Tužilaštvo je uložilo i na dokaze Poziv na ime Mirsada Čavalić Općinskog sekretarijata za Narodnu odbranu Derventa bez broja od 12.05.1993. godine i Potvrda na ime Mirsada Čavalić Opštinskog štaba civilne zaštite Derventa broj: 04-82-188/93 od 17.09.1993. godine, navodeći da se iz priložnog dopisa Okružnog javnog tužilaštva Doboj od 11.01.2024. godine proizilazi da se radi o fotografijama, a ne autentičnim dokumentima ili ovjerenim fotografijama, što upućuje da ni Okružno javno tužilaštvo Doboj ne raspolaže autentičnim dokumentima, dok sam dopis Okružnog javnog tužilaštva Doboj ne potvrđuje da se radi o autentičnim dokumentima. Također, po stavu Tužilaštva, a imajući u vidu iskaze neposrednih očevidaca događaja odnosno svjedoka AB – 1 i AB – 5, svjedokinja Mirsada Čavalić je također bila žrtva navedenih događaja, zbog čega nije uvjerljivo da ista dobije poziv za rad u Civilnoj zaštiti, kao i iskaze ostalih svjedoka koji su govorili o situaciji u Derventi i položaju lica nesrpske nacionalnosti u vremenu od oktobra. U odnosu na prigovor relevantnosti, tužilac je naveo da su isti datirani van vremenskog okvira optužnice.

153. Vijeće je navedene prigovore autentičnosti i relevantnosti našlo neosnovanim. Naime, vijeće podsjeća da je prijedlog za čitanje iskaza preminule svjedokinje Mirjane Petrović

⁷ O-14 - Spisak lica civilne zaštite Odsjeka civilne zaštite opštine Derventa broj: 05-81-41 od 03.09.2015. godine

⁸ Izuzetno od stava 2. ovog člana, može se koristiti kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmjenjena u odnosu na original.

inicijalno sadržan u potvrđenoj optužnici Tužilaštva BiH, od kojeg prijedloga je Tužilaštvo odustalo, zbog čega je isti pročitao na prijedlog odbrane optuženog Andrije Bjeloševića. U tom smislu, iz samog Zapisnika o saslušanju svjedoka Mirjana Petrović CJB Doboj, broj: 09-02/1-230-308/13 od 03.12.2013. godine proizilazi da je svjedokinja dobrovoljno u prilog svoje izjave predala fotokopije dokumenata i to rješenja o promjeni imena i prezimena, lične karte i poziva od 12.05.1993. godine.

154. Kako odbrana optuženog navedene priloge uz zapisnik o saslušanju svjedoka Mirjane Petrović nije dobila od Tužilaštva, ista se dopisom od 26.12.2023. godine Sudu obratila radi izdavanja saglasnosti Okružnom javnom tužilaštvu Doboj, radi pribavljanja istih, na koji način su navedeni poziv i potvrda posredstvom Suda dostavljeni odbrani.

155. Imajući u vidu navedeno, vijeće prije svega nalazi neosnovanim prigovor autentičnosti u odnosu na navedene dokaze, imajući u vidu da je svjedokinja u svom iskazu potvrdila autentičnost Poziva od 12.05.1993. godine, koji je dobrovoljno predala u prilog svojim navodima, a koji je dostavljen uz propratni dopis Okružnog javnog tužilaštva Doboj iz spisa predmeta koji se vodio protiv pravosnažno osuđenog Nenada Vasića.

156. U odnosu na prigovor relevantnosti, vijeće je isti našlo neosnovanim, imajući u vidu da su isti predloženi i prihvaćeni na prijedlog odbrane, a imajući u vidu upravo tezu odbrane da objekat Žaba nije funkcionisao na način i u vrijeme predmetnih inkriminacija, već upravo od sredine maja 1993. godine.

157. Da je vremenski period funkcionisanja Žabe na način kako to tvrde svjedokinje AB – 1 i AB – 5 sporan, a saglasno pročitano iskazu svjedokinje Mirjane Petrović/ Mirsade Čavalić, potvrđuju i iskazi svjedokinja odbrane Sabire Nuhić i Munevere Huremović. Prije svega, vijeće nalazi da se iste, zajedno sa Mirsadam, nalaze na spisku pripadnika civilne zaštite opštine Derventa i to svjedokinja Sabira Nuhić pod rednim brojem 49, a svjedokinja Munevera Huremović pod rednim brojem 24.

158. U tom smislu, svjedokinja Sabira Nuhić navela je da je u radnu obavezu pozvana 2. jula 1992. godine, kada je radila u garnizonu u kasarni u Derventi, a da su od 7. januara 1993. godine premješteni u zgradu Komunalca, gdje su poslove u sklopu radne obaveze obavljali do sredine maja 1993. godine kada je radna obaveza premještena u Žabu, ali je ista i dalje bila u sklopu Civilne zaštite. Na upit da li je dobila pismeni poziv, navela je da je poziv bio usmeni, ali da je dobila potvrdu kako bi se mogla kretati. Slična potvrda, iz septembra 1993. godine, koja je izdata na zahtjev, uložena je u spis i na ime Mirsade Čavalić, izdata u svrhe liječenja, kojom se potvrđuje da je Mirsada Čavalić raspoređena na radnu obavezu Opštinskog štaba Civilne zaštite Derventa. Svjedokinja je navela da je Mirsadu Čavalić poznavala od ranije iz srednje škole i da su radile skupa u radnoj obavezi, gdje je bila i profesorica Munevera Huremović. U odnosu na AB – 1, svjedokinja je izjavila da je poznavala od prije rata, kada je još bila učenica, da je sretala i prije i u toku rata, a na izričit upit ustvrdila je da AB – 1 nije bila na prozivci u Žabi, te da nije ni prozivana.

159. O vremenskom periodu funkcionisanja radne obaveze u objektu Žaba, načinu na koji je pozvana na radnu obavezu, kao i boravku Mirsade Čavalić posvjedočila je i svjedokinja Munevera Huremović, koja je navela da je od aprila 1992. godine do marta 1993. godine bila u Prnjavoru, a po povratku u aprilu 1993. godine Hazim Elčić uručio joj je poziv za radnu obavezu, sa uputom da treba da se javi u Žabu. U navedenom pozivu je stajalo da ih poziva Civilna zaštita, a svjedokinja je opisala svoj dolazak u Žabu, kada im se obratio Nenad Vasić. U odnosu na kolegice koje su sa njom bile na radnoj obavezi svjedokinja je navela da se, između ostalih, sjeća Sabire Nuhić i Mirsade Čavalić. Istakla je da Mirsada nije bila sa njom u grupi, ali se sjeća, da je ista tada bila jako mlada, a poznato joj je da se kasnije udala za njenog kolegu. U odnosu na svjedokinje AB – 1 i AB – 5 svjedokinja se izjasnila da ih ne poznaje, zbog čega joj nije ni poznato da li su bile na radnoj obavezi.

160. Navodi ovih svjedokinja u pogledu vremena funkcionisanja Žabe kao sjedišta radne obaveze, načinu pozivanja i boravku Mirsade Čavalić potkrepljeni su i iskazom svjedoka Vedada Ahmića, koji je ispričao da se u martu 1993. godine vratio iz Prnjavora, te da je nakon 7 do 10 dana dobio poziv da se javi u Civilnu zaštitnu kod Nedeljka Maleševića, a poziv mu je uručio Hazim Elčić. Svjedok je naveo da je raspoređen u Komunalac u Derventi. Sredinom aprila dobio je naredbu da se sa još 5 obveznika radne obaveze javi u Žabu, kako bi očistili šutu, staklo, stari namještaj, te kako bi se objekat osposobio, da se tu prebaci sjedište radne obaveze, što je i urađeno, te su se sredinom maja 1993. godine javili u Žabu gdje dolazi još ljudi u radnu obavezu sa pozivima. Svjedok je naveo da se sjeća Sabire Nuhić i profesorice Munevere Huremović sa radne obaveze, a poznavao je i Mirsadu Čavalić koja mu je bila komšinica u Omeragićima, koja više nije živa, a sjeća se da je vidio u Žabi na prozivci, kao i da je radila sa grupom žena u Domu JNA. Svjedok je istakao da poznaje i AB – 1, jer su zajedno išli u osnovnu školu, te da mu je i ona bila komšinica, ali je nije vidio na radnoj obavezi, niti je čuo njeno ime prilikom prozivke.

161. Imajući u vidu navedeno, vijeće nalazi da iskazi svjedoka AB – 1 i AB – 5 odstupaju od iskaza svih ostalih svjedoka prije svega iskaza svjedokinje Mirsade Čavalić, čiji je iskaz pročitao obzirom da je svjedokinja preminula, a na koju se pozivaju obje svjedokinje, ali i svih ostalih svjedoka obveznika radne obaveze, koji su u tom smislu saglasni sa iskazom svjedokinje Mirsade Čavalić/Mirjane Petrović, zbog čega vijeće na temelju takvih iskaza nije moglo van razumne sumnje utvrditi da su se radnje koje su svjedokinje opisivale dešavale u inkriminisanom periodu od početka novembra do kraja aprila 1993. godine.

162. Osim vremenskog perioda koji je za vijeće ostao sporan i u kom dijelu vijeće nije moglo pokloniti vjeru svjedokinjama AB – 1 i AB – 5, za vijeće su ostale sporne i druge okolnosti koje su navodile svjedokinje, prije svega svjedokinja oštećena AB – 1, ali i svjedokinja AB – 5, koja je u svom iskazu tvrdila da je neposredni očevidac događaja koji se stavljaju na teret optuženom Andriji Bjeloševiću.

163. Tako iz iskaza svjedokinja AB – 1 i AB – 5 proizilazi da su u Žabu došle na usmeni poziv civilnih policajaca, pri čemu je svjedokinja AB – 5 navela da je pri dolasku u objektu

Žaba već zatekla Mirsadu, dok je AB – 1 saglasno iskazu AB – 5 navela da su je Mirsada i AB – 5 dočekale kad je stigla početkom novembra 1992. godine.

164. Suprotno navedenom, a kako je to već navedeno, za osobu Mirsadu Čavaliću u spis je uloženi pismeni poziv, a i ostali svjedoci, obveznici radne obaveze svjedočili su o zaprimanju pismenog poziva da se jave na radnu obavezu. Pri tome je svjedokinja AB – 5 u svom iskazu na glavnom pretresu odstupila od svog ranijeg iskaza, datog u postupku pred Okružnim sudom u Doboju, kada je svjedočila da je jedan vojnik došao u kuću Mamića i odveo je na radnu obavezu u Žabu, dok je na glavnom pretresu tvrdila da su došla tri policajca. Svjedokinja nije znala objasniti navedenu razliku, te je u konačnici izjavila da ne zna ko je pozvao.

165. Nadalje, vijeće je analiziralo iskaze svjedokinja AB – 1 i AB – 5 te našlo da su isti usklađeni u pogledu odlučnih činjenica, tačnije da je iskaz svjedokinje AB – 5 u potpunosti i bez odstupanja pokušava da prati iskaz svjedokinje AB – 1 kako bi tendenciozno potvrdio njene navode, počev od okolnosti njenog dolaska i prisustva drugih žena koje su bile u Žabi, okolnostima dolaska optuženog Bjeloševića u Žabu, okolnosti pod kojima je nad istom izvršeno djelo silovanja i druge okolnosti, koje svjedokinja AB – 5 opisuje na istovjetan način.

166. Vijeće primjećuje da svjedokinja AB - 5 u određenim trenucima čak koristi iste formulacije poput opisivanja optuženog kao čovjeka sa „*zlotvorskim očima*“, opisivanja mjesta izvršenja krivičnog djela sa „*otoman, kao bolnički krevet*“, kao i istovjetno opisivanje drugih okolnosti poput okolnosti da su u Žabi „*bile samo Hrvatice i Muslimanke, Srпкиnja nije bilo na radnoj obavezi*“.

167. Tako je svjedokinja AB – 5 navela da je u septembru 1992. godine bila u Žabi, ističući da su po nju došli „*civilni policajci koji nisu donijeli ni poziv ni ništa*“, a rekli su joj da ujutro mora doći u Žabu na radnu obavezu. Svjedokinja je navela da joj je objekat Žaba bio poznat od prije rata kao kafić, a da se po dolasku javila Nenadu Vasiću, kojeg je također poznavala od prije rata kao trgovca. Svjedokinja je navela da je po dolasku zatekla Mirsadu, a da je AB – 1 došla nakon mjesec dana, a možda i više, ističući da su se njih tri najviše naribale tepiha.

168. Svjedokinja je u odnosu na izgled i dob svjedokinje AB – 1, istovjetno vlastitom opisu AB – 1, navela da je ista bila „*bijedno obučena, neka trenerkica, jaknica*“, navodeći da je ista bila možda 72/3 godišta, pa upitana da se izjasni koliko je to godina u navedenom periodu navodi „*možda 17 godina mislim tako mislim više zaboravila sam sve što sam ...*“. Svjedokinja AB – 1 je u odnosu na okolnosti svog izgleda u momentu dolaska u Žabu navela da je na sebi imala „*neku trenerkicu, džemperčić, mušku jaknu, jedno bijedno*“, jer nije imala šta da obuče pošto im je sve od garderobe odnešeno iz kuće.

169. U odnosu na prisustvo Andrije Bjeloševića, svjedokinja AB -5 je ispričala da je isti znao dolaziti ujutro, kada je naređivao Cicvari, kojem je govorio „*reci im ja što naredim ima da se to poštuje, jer se neće onda proći dobro*“. Na upit da pojasni koliko je često dolazio,

svjedokinja je ponovo isticala da je dolazio ujutro, da ga nije viđala svaki dan, nekada sedmično dva tri puta, nekada ne, ponavljajući da im je Cicvara govorio *“čule ste da morate poštovati njegovu naredbu i slušati, jer nećete proći dobro”*.

170. Svjedokinja je navela da ga je vidjela i u situaciji kada je doveden gospodin Salko iz Omeragića, kada su poredali nju, AB – 1 i Mirsadu, a Bjelošević je njoj dao palicu da udara Salku, na šta mu je ona rekla da ne može, jer je podsjeća na njenog oca, nakon čega je Bjelošević udario nogom u kičmu.

171. Također, svjedokinja je istakla da je dolazio u *“civilki, nekad hlače, pretežno rifle, pištolj je uvijek tu”*, kao i da je čula da je on *“bio neki glavni u policiji”*. U odnosu na druge susrete sa Andrijom Bjeloševićem, svjedokinja je navela da su njih tri (*“svjedok AB – 1 i moja ova Mirsada”*) znale kuhati kafu na plinskoj boci i istu posluživati *njima i njihovim kumovima*.

172. Iako navodi da je na radnoj obavezi bilo desetak žena, svjedokinja je isticala da je najviše kontaktirala sa AB – 1 i Mirsadam, te je u nastavku saslušanja opisivala način na koji je Andrija Bjelošević silovao AB -1, navodeći da joj je AB – 1 rekla za svako silovanje od strane Bjeloševića, navodeći da je istom i lično svjedočila jedne prilike kada je služila kafe za *“njihove prijatelje i kumove”*.

173. U odnosu na navedene okolnosti, cijeneći iskaze navedenih svjedokinja, kako pojedinačno tako i međusobnoj vezi, vijeće je našlo da su isti istovjetni, odnosno da svjedokinja AB – 5 sve navedene okolnosti opisuje istovjetno iskazu AB – 1.

174. Naime, svjedokinja AB – 1 je u svom iskazu navela da je pri dolasku u Žabu zatekla *“svoju Mirsadu”*, kao i druge žene, koje je nabrojala, uključujući i svjedokinju AB – 5, ističući da su tu bile *“samo Hrvatice i Muslimanke, ni jedna Srпкиnja nije bila tu”*, što je identično navodu svjedokinje AB – 5.⁹

175. Nadalje, ispričala je situaciju kada je pri dolasku u objekat Žabe po naredbi Cicvare kuhala kafu, koju je poslužila Andriji Bjeloševiću, nakon čega je stala *“kod svoje Mirsade”*, koja joj je rekla da je to Andrija Bjelošević, te da im je Cicvara rekao *da je on sve ovo organizovao, da vodi radnu obavezu i civilnu zaštitu, da vrši neku veliku službu u Doboju pri policiji i da njega mora da se sluša, “šta on kaže da se radi s njima da se tako radi”*, a da je kasnije čula kada je Bjelošević razgovarao sa Civarom i Balijačem govoreći im da znaju šta trebaju da rade, *“imate sva ovlaštenja bilo šta da se desi znate gdje sam”*.

⁹ **Tužilac:** Jeste li pri...jeste li Vi dobrovoljno bili tu u Žabi? **Svjedok:** Ne. Ne. Ne, jer su došli ti civilni policajci i doveli su me tu. Re...ne do...nego su rekli ujutro u 7 da si u Žabi. A više ne znam ni ko, nikakav poziv nije uručen, tamo su samo bile Hrvatice i muslimanke, Srпкиnja nije bilo na radnoj obavezi.

176. Također, svjedokinja je ispričala da je Bjelošević dolazio ujutro, ne baš svako jutro, većinom u civilnom odjelu, farmerke, hlače, majica, iznad majice je držao pištolj, “*nadmen kao gospodin*”, ističući da sjedi u sudnici, “*sa zlotvorskim očima*”. Termin “zlotvorske oči”, upotrebila je i svjedokinja AB – 5 upitana da pojasni zbog kojih okolnosti traži određivanje mjera zaštite.¹⁰

177. Svjedokinja AB – 1 je također u svom iskazu u odnosu na poslove koje su obavljale isticala da su prale pokradene tepihe, služile goste koji su dolazili, koje je Cicvara predstavljao kao prijatelje, kumove i rođake, a koje su u par navrate služile gole.

178. Kao što je već navedeno, svjedokinja AB – 5 je svoj iskaz, pored navedenih okolnosti, po ocjeni vijeća, prilagodila i u dijelu vremenskog određenja navedenih događaja, kao navodima da su po nju došli civilni policajci, samoincijativno navodeći da joj isti nisu uručili nikakav poziv, a koji navod je identičan navodu svjedokinje AB – 1 da su joj tri civilna policajca došla i naredila da se javi u civilnu zaštitu, dok je prilikom unakrsnog ispitivanja navela da nije dobila nikakav poziv.

179. Suprotno navedenom, svjedokinja AB – 5 prilikom unakrsnog ispitivanja nije ostala dosljedna svom kazivanju, odnosno nije mogla da objasni razlike u iskazima koji su joj prezentovani.

180. Prije svega, a kako je to već prethodno navedeno svjedokinja AB – 5 odstupila je od svog iskaza u odnosu na vremensku odrednicu svog boravka u Žabi.

181. Nadalje, upitana da pojasni zašto je ranije navodila da je jedan vojnik došao i pozvao je na radnu obavezu u Žabu, a sada tvrdi da su to bili civilni policajci, svjedokinja nije mogla da objasni navedene razlike, te se izjasnila da više ne zna ko je odveo, da je se “muči” i da se na nju vrši pritisak, te je na upit predsjednika vijeća navela da u Žabu nije došla sama, već da je neko doveo.

182. Upravo prilikom unakrsnog ispitivanja svjedokinja AB – 5 je u opise maloljetnih djevojčica, srednjoškolki, o kojima je govorila u svom ranijem iskazu, navodeći da su godište njenog djeteta, pokušala da „uklopi“ AB – 1 i Mirsadu Čavalić, objašnjavajući da ranije nije spominjala njihova imena jer se “bojala svega”, međutim, ni AB – 1 niti Mirsada Čavalić u inkriminisanom vremenskom periodu, prema objektivnim podacima, nisu bile maloljetne srednjoškolke.

¹⁰ **Svjedok:** Ja bih Vas samo na kraju želila samo da ga pogledam još jednom u one njegove zlotvorske oči...

183. Također, branilac je ukazivao da je svjedokinja u svojoj ranijoj izjavi, a u odnosu na situaciju kada je doveden stariji čovjek Salko, nije spominjala Andriju Bjeloševića, već je, upravo suprotno, navela da je Nenad Vasić doveo Salku, te njoj i još jednoj djevojčici dao palicu da ga tuku. Svjedokinja se u odnosu na navedeno izjasnila da su obojica zlodjelo radili.

184. Svjedokinja AB – 5 je u svom iskazu, saglasno navodima AB – 1, navela da je Andrija Bjelošević silovao AB – 1 i jedne prilike kada je imala menstruaciju, a što joj je poznato jer joj je AB – 1 rekla da ima menzes, nakon čega je vidjela kada joj je Bjelošević prstom pokazao da krene. Navela je da su svi znali šta se dešava u takvim situacijama, jer je u toj prostoriji bio *“otoman, kao bolnički krevet”*. Istu formulaciju za opisivanje mjesta gdje su silovane u svom iskazu koristila je i AB – 1, koja je na upit da je u sobi gdje je silovana bio krevet odgovorila da je to bio *“otoman, kao bolnički krevet”*.

185. Svjedokinja AB – 5 navela je da se AB - 1 vratila sva krvava, počupana i da joj je lično rekla da je silovao Andrija Bjelošević, ističući i da joj je AB – 1 svaki put rekla za navedena silovanja, a koliko zna da su bila dva ili tri. O navedenom silovanju od strane Bjeloševića, kada je imala menstruaciju govorila je i svjedokinja AB – 1, navodeći da je to posljednji put kada je silovao, a kada je izašla krvava da je AB – 5 oprala sa litrom vode.

186. Imajući u vidu navedeno vijeće iskaz svjedokinje AB – 5 nije našlo vjerodostojnim, niti pouzdanim, te nalazi da je isti u potpunosti prilagođen iskazu AB – 1, kako u odnosu na odlučne okolnosti koje se optuženom stavljaju na teret, tako i u odnosu na ostale okolnosti iskaza svjedokinje AB – 1 koje i nisu od odlučnog značaja, pri čemu je svjedokinja u odnosu na odlučne činjenice znatno odstupila od svog ranijeg iskaza datog u postupku koji se vodio protiv Nenada Vasića, koji je osuđen za silovanje svjedokinje AB – 5, a koje razlike nije znala objasniti.

187. U tom smislu, vijeće naročito primjećuje nastojanje svjedokinje AB – 5 da u svoj iskaz inkorporira AB – 1 i Mirsadu Čavalić, kao i optuženog Andriju Bjeloševića i radnje koje mu se u ovom postupku stavljaju na teret, a sve u cilju potkrepljivanja navoda svjedokinje AB – 1, a koje vijeće nije našlo vjerodostojnim.

188. U tom smislu vijeće ističe da je u ovom postupku svjedokinja AB – 5 navela da su se AB – 1, Mirsada i ona povjeravale jedna drugoj u odnosu na silovanja koja su im se dešavala za vrijeme boravka u objektu Žaba, a što je u suprotnosti sa iskazom svjedokinje Mirjane Petrović/ Mirsade Čavalić, koja je u svom iskazu navela da je niko nije zlostavljao niti joj je neko pričao da mu se tako nešto desilo.

189. Vijeće je u odnosu na svjedočenje AB – 5 imalo u vidu svjedočenje svjedoka Mevludina Vugdalića, koji je pojasnio da je AB – 5 u srodstvu sa njegovom suprugom. Svjedok je posvjedočio da odlično poznaje Milivoja Novića, kao i Andriju Bjeloševića, te da je jedne prilike u razgovoru sa Novićem primjetio njegov animozitet prema Bjeloševiću, koji mu

je objasnio da smatra Bjeloševića odgovornim za njegovu osudu. Imajući u vidu da je svjedok bio u dobrim odnosima sa Novićem, isti je, po riječima svjedoka, iskoristio navedeno, kako bi od svjedoka pribavio kontakt telefon svjedokinje AB – 5, na način da ga je u više navrata zvao, te ga kontaktirao putem društvene mreže facebook, a broj mu je ustupio nakon što mu je rekao da želi da kontaktira AB – 5 radi proslave mature. Svjedok je shvatio da je prevaren, kada mu je supruga rekla da oni nisu išli zajedno u školu, te da je Milivoje Nović vrbovao AB - 5 radi svjedočenja. Svjedok je istakao da mu je poznato da je Nović jednom ili dva puta lično išao kod nje, ali da mu nije mu poznato zašto je pristala da svjedoči, navodeći određene privatne probleme svjedokinje.

190. U odnosu na sam iskaz oštećene AB – 1, vijeće isti nije moglo ocijeniti vjerodostojnim, objektivnim i pouzdanim imajući u vidu, pored već pomenutih razlika koje se odnose na vrijeme njenog boravka u Žabi i druge nedosljednosti u iskazu same oštećene, poput navoda da je u vrijeme izvršenja djela bila maloljetna, odnosno da joj je bilo 15 godina, da bi se naknadno ispravljala, navodeći da nije tako izjavila, odnosno da je isto navela u afektu, te da je emotivna i da može da pogriješi, dok suprotno navedenom izričito tvrdi da je Andrija Bjelošević, za kojeg je navela *“to je taj gospodin što sjedi u sudnici sa zlotvorskim očima”* silovao najmanje četiri do pet puta, od čega posljednji put kada je imala menstruaciju o čemu je već bilo riječi, a pri čemu je istakla da nema dileme u odnosu na njegov identitet.

191. Kod ovakvog stanja stvari, imajući u vidu ocjenu iskaza svjedokinje AB – 5, vijeće nije našlo niti jedan drugi potkrepljujući dokaz da je oštećena AB – 1 u vrijeme koje navodi, a koje se optuženom stavlja na teret uopće boravila u objektu Žaba, niti da je silovana od strane upravo optuženog Andrije Bjeloševića. Također, vijeće je imalo u vidu i navod svjedokinje u kojem je izrazila žaljenje zbog smrti Mirsade, koja bi potvrdila njene navode, međutim, kako je vijeće već istaklo, svjedokinja Mirsada Čavalić/ Mirjana Petrović, koja je svjedočila u postupku koji se vodio protiv Nenada Vasića, koji je pravosnažno osuđen za silovanje AB – 5 u objektu Žabe, u tom kontekstu nije navela da su joj poznate bilo kakve okolnosti koje se tiču silovanja u objektu Žaba.

192. Pored navedenog vijeće je imalo u vidu i ostale okolnosti koje je vijeće cijeno u kontekstu ocjene iskaza saslušanih svjedoka, prije svega oštećene AB – 1, a koje se tiču međusobnih odnosa optuženog Andrije Bjeloševića i Milivoja Novića, oštećene AB – 1 i Milivoja Novića, te međusobnih bliskih rodbinskih, tazbinskih i poslovnih odnosa saslušanih svjedoka optužbe.

193. Vijeće prije svega ističe činjenicu da su svi svjedoci saslušani po prijedlogu Tužilaštva, u cilju dokazivanja činjeničnih navoda iz optužnice, porodično vezani bilo sa svjedokinjom oštećenom AB – 1 ili sa svjedokom Milivojem Novićem. Izuzetak od navedenog su svjedoci Mirko Šaran, doktor ginekologije koji je u poslijeratnom periodu liječio svjedokinju oštećenu AB - 1, čije svjedočenje po ocjeni vijeća nije bilo relevantno za utvrđivanje odlučnih činjenica i okolnosti u ovom krivičnom postupku, te već navedena svjedokinja AB – 5.

194. Kao svjedoci sa posrednim saznanjima o događaju koji se na teret stavlja optuženom Bjeloševiću svjedočili su bliski srodnici svjedokinje AB – 1, a to su AB – 2, kćerka oštećene, svjedok AB – 3, polubrat oštećene, te svjedok Milivoje Nović, kao bivši poslodavac oštećene. U svojim iskazima svjedoci su naveli svoja posredna saznanja o silovanju oštećene AB – 1 od strane Andrije Bjeloševića, o kojima im je svjedokinja ispričala. U tom smislu vijeće nalazi da su iskazi svjedoka AB – 2 i AB – 3 međusobno usklađeni u smislu da im je oštećena o silovanju od strane Andrije Bjeloševića ispričala u situaciji kada su izrazili želju da idu na bazene čiji je vlasnik Andrija Bjelošević, što im je zabranila, nakon što im je ispričala o događajima iz Žabe.

195. Svjedok Milivoje Nović, bivši poslodavac svjedokinje AB - 1 naveo je da mu je AB - 1 o silovanju od strane optuženog Andrije Bjeloševića ispričala u situaciji kada se na poslu koji je obavljala kod svjedoka kao poslodavca našla u neprilikama.

196. Dakle, imajući u vidu da se u slučaju kćerke i polubrata oštećene radi o bliskim srodnicima oštećene, koji svoja saznanja crpe na osnovu kazivanja oštećene, vijeće istima nije moglo pokloniti vjeru nalazeći da isti nisu uvjerljivi ni pouzdani, tim prije imajući u vidu navod svjedokinje AB – 2, kćerke oštećene AB – 1, da je „*rado došla (da svjedoči) da stane uz majku i istinu*“.

197. U svakom slučaju, vijeće nalazi da se radi o svjedocima sa posrednim saznanjima, koji su u svom svjedočenju navodili one činjenice i okolnosti koje su im poznate iz priče svjedokinje AB – 1, te isti nemaju nikakva neposredna saznanja o navedenim događajima, a u odnosu na svjedoke AB – 2 i AB – 3 vijeće nalazi i da se radi se o svjedocima mlađe životne dobi koji u vrijeme inkriminiranih događaja nisu bili ni rođeni.

198. O svojim posrednim saznanjima i drugim okolnostima svjedočili su i svjedokinja S.D. i svjedok AB – 4.

199. Svjedokinja S.D. posvjedočila je da su AB – 1 i Mirsada Čavalić u inkriminisanom periodu, odnosno u proljeće 1993. godine došle na kapiju njene kuće, te joj se obratile sa molbom za pomoć, obzirom da joj je sada pokojni muž bio predratni komandir milicije, te su joj ispričale da ih siluju Cicvara i Andrija Bjelošević. Svjedokinja je navela da je navedeno ispričala pokojnom suprugu ali da joj je isti zabranio da o tome ikome priča, a sjeća se i da joj je muž govorio da „*ako ga iko ubije, to će biti Andrija Bjelošević*“.

200. Suprug svjedokinje je po navodima iste preminuo prirodnom smrću, međutim, kao odlučnu činjenicu u kontekstu ocjene pouzdanosti i vjerodostojnosti iskaza ove svjedokinje vijeće je cijenilo činjenicu da je S. D. rođena sestra svjedoka Milivoja Novića.

201. U tom smislu, svjedokinja nije željela iznositi svoja saznanja o međusobnom odnosu njenog brata i Andrije Bjeloševića, na čemu vijeće nije ni insistiralo imajući u vidu da navedeno nije predmet ovog krivičnog postupka, ali u svakom slučaju vijeće primjećuje

animozitet svjedokinje prema Andriji Bjeloševiću navodeći saznanja od pokojnog supruga da „ako ga iko ubije to će biti Andrija Bjelošević“.

202. U predmetnom postupku svjedočio je i prijatelj svjedokinje S.D., svjedok AB – 4 (otac supruge sina S.D.), koji je u svom svjedočenju naveo da je u toku rata jednom došao u objekat Žaba, jer je, dok je bio na liniji, čuo da je Nenad Cicvara otvorio objekat, a koje prilike se na ulazu sreo sa Andrijom Bjeloševićem. Svjedok je ispričao da je tada u objektu, pored određenog broja ljudi, vidio dvije djevojke, od kojih je jedna oskudno obučena sjedila u krilu jednog od prisutnih, a druga je služila piće za koje vrijeme su je prisutni „kuckali po stražnjici“, nakon čega je napustio objekat i nikada se više nije vratio u isti.

203. Prilikom unakrsnog ispitivanja, a u odnosu na vrijeme kada se susreo sa optuženim Bjeloševićem na ulazu u Žabu, svjedok nije ostao dosljedan svojoj tvrdnji da je u Žabu ulazio u drugoj polovini 1992. godine, navodeći da je to možda bilo i u augustu 1992. godine, dok je na dodatni upit tužioca da li kategorički tvrdi da je to august 1992. godine izjavio da ne može ništa sto posto tvrditi.

204. Imajući u vidu bliske rodbinske veze navedenih svjedoka i to svjedoka AB – 2 i AB – 3 sa oštećenom AB – 1, kao i svjedoka S.D. i svjedoka AB – 4, sa svjedokom Milivojem Novićem, vijeće iste nije moglo prihvatiti kao pouzdane i vjerodostojne, ocjenjujući da su isti isključivo usmjereni na podržavanje iskaza oštećene, a imajući u vidu i sljedeće okolnosti.

205. Naime, vijeće je navedene okolnosti bliskih porodičnih veza između navedenih svjedoka sa oštećenom AB – 1 i Milivojem Novićem dovelo u vezu i sa navodima svjedoka odbrane o neprijateljskom odnosu Milivoja Novića prema optuženom Andriji Bjelošević, koji suprotno navodima Tužilaštva da isti nije relevantan, itekako stvara sumnju u istinost kako njegovog svjedočenja, tako i svjedočenja njegove sestre i njenog prijatelja.

206. O animozitetu Milivoja Novića prema optuženom Andriji Bjeloševiću svjedočili su svjedoci na prijedlog odbrane optuženog i to svjedok Zoran Popadić, koji je čak naknadno pozvan po naredbi vijeća, zbog vlastitog pismenog priznanja da nije govorio istinu, međutim isti je ostao dosljedan tvrdnji da mu je poznato da su Milivoje Nović i Andrija Bjelošević u lošim odnosima, te da je općepoznato da Nović smatra da je „Bjelošević kumovao njegovoj osudi“, te da je pričao da će mu se osvetiti.

207. U suštini navedeni svjedok svoj iskaz dat na glavnom pretresu, kada je pozvan od strane Suda, promijenio je u dijelu njegove lične povezanosti sa Milivojem Novićem, u smislu da nije govorio istinu prilikom svjedočenja kada je rekao da mu je Nović nudio da lažno svjedoči protiv Andrije Bjeloševića, te je negirao da mu je Nović dao bombe, koje je trebao upotrijebiti protiv Andrije Bjeloševića, ističući da je iste samoinicijativno postavio pred hotel Milivoja Novića, zbog čega je procesuiran. U tom smislu vijeće nalazi da navedena promjena iskaza nije relevantna za predmetni krivični postupak, ali jeste indikativna u smislu eventualnog uticaja Milivoja Novića na saslušanog svjedoka.

208. O navedenom je po prijedlogu odbrane svjedočio i već pomenuti Mevludin Vugdalić, koji je posvjedočio da odlično poznaje Milivoja Novića, sa kojim je u dobrim odnosima, kao i Andriju Bjeloševića, kao sugrađanina i karate trenera, sa kojim od rata nije imao kontakta. Svjedok je posvjedočio da je jedne prilike u razgovoru sa Novićem primijetio njegov animozitet prema Bjeloševiću, te mu je Nović objasnio da smatra Bjeloševića odgovornim na njegovu osudu.

209. Također, svjedok Milorad Radulović je u svom iskazu posvjedočio da poznaje Andriju Bjeloševića, kao uglednog čovjeka i cijenjenog profesora, ali i Milivoja Novića, sa kojim bi ponekad popio kafu u njegovom hotelu Biser. Jedne prilike u razgovoru sa Novićem isti ga je upitao da li viđa Andriju, te da ako ga vidi da mu prenese da je *“on njemu dao ovo (pokazujući srednji prst), a on će njemu ovo (podužući podlakticu)”*. Svjedok je naveo da je navedeno ispričao Andriji, a kasnije mu je Milivoje tražio da pita Andriju da se vide i porazgovaraju, što je Andrija odbio, navodeći da je to moglo biti 2023. godine, a možda i godinu ranije.

210. Da su optuženi i Milivoje Nović u lošim odnosima, osim navedenih svjedoka i samog optuženog, potvrdili su i svjedoci Dragoljub Kukić, Cvijo Aničić i Predrag Nikolić, dok je svjedok Milivoje Nović negirao navode da je u zavadi sa optuženim.

211. Međutim, dovodeći u vezu svjedočenja svjedoka o odnosu zavade u vezi sa okolnostima da su svjedoci S. D. i AB – 4 bliski srodnici svjedoka Novića, vijeće ovim svjedocima, kao ni iskazu svjedoka Milivoja Novića nije poklonilo vjeru, nalazeći da su navedeni iskazi usmjereni ka potkrepljivanju navoda AB – 1, a motivisani ličnim interesima svjedoka Novića.

212. Osim okolnosti zavade optuženog Bjeloševića i Milivoja Novića, vijeće će se osvrnuti i na navode o međusobnom odnosu oštećene AB -1 i Milivoja Novića, kao okolnosti koja, dovedena u vezu sa prethodnim navodima izaziva razumnu sumnju u pouzdanost i vjerodostojnost iskaza saslušanih svjedoka optužbe.

213. Vijeće naglašava da u tom smislu nije i neće utvrđivati prirodu navedenog odnosa ali će navesti okolnosti koje su vijeće dovele u sumnju o istinitosti svjedočenja oštećene AB – 1.

214. Prije svega, nesporna je okolnost da je oštećena AB – 1 bila zaposlena u hotelu Biser, te da je Milivoje Nović bio njen poslodavac, o čemu su svjedočili svjedoci AB – 1 i Milivoje Nović.

215. O daljnjim međusobnim odnosima AB – 1 i Novića, na prijedlog odbrane svjedočio je Predrag Nikolić, koji je potvrdio da je AB - 1 bila zaposlena kod Milivoja Novića, te je naveo da je saznao za njenu vezu sa Novićem, da je našao ljubavne fotografije AB - 1 i Novića, te je negirao da ih je on slikao, odnosno da su tada bili skupa u društvu, a što je suprotno

navodima svjedoka Novića, koji je potvrdio postojanje navedenih fotografija navodeći da je autor istih Predrag Nikolić.

216. Vijeće nije prihvatilo ulaganje u spis navedenih fotografija, iz razloga nerelevantnosti istih za rješavanje konkretne krivičnopravne stvari, obzirom da zadatak vijeća nije utvrđivanje odnosa između AB – 1 i Milivoja Novića, međutim, navedene okolnosti su svakako bitne u kontekstu ocjene vjerodostojnosti iskaza saslušanih svjedoka.

217. U kontekstu međusobnog odnosa i povezanosti AB – 1 i Milivoja Novića svjedočio je i svjedok Gavriilo Gostić koji je u svom iskazu posvjedočio o zajedničkom prisustvu Milivoja Novića i AB – 1 suđenju u drugom predmetu ovog Suda koji se vodio protiv optuženog Andrije Bjeloševića, te da su te prilike sjedili jedno ispred drugog, a nakon suđenja su zajedno napustili sudnicu. Nakon suđenja, svjedok je iz razgovora Andrije Bjeloševića i njegovog oca saznao da su AB – 1 i Nović u vezi i da žive zajedno.

218. Svjedoci AB – 1 i Milivoje Nović nisu negirali svoje prisustvo navedenom suđenju, ali su isti negirali da su došli zajedno i sa određenim ciljem. U tom smislu, svjedok Nović naveo je da se slučajno zadesio u Sarajevu, gdje je došao poslom, kao i da je vidio da je taj dan suđenje, pa je došao iz radoznalosti. Slično navedenom svjedokinja AB – 1 je rekla da se nalazila u Sarajevu u posjeti rodbini, kada je vidjela da je Bjeloševiću suđenje. Potvrdila je da je tada i Nović bio u publici ali je negirala da su došli zajedno.

219. U kontekstu navedenog je i činjenica da je svjedok AB – 3, polubrat oštećene AB – 1 bio uposlenik firme zeta svjedoka Milivoja Novića, a koju činjenicu je svjedok AB – 3 negirao, a o čemu je odbrana dostavila materijalni dokaz¹¹ iz kojeg proizilazi da je isti bio u radnom odnosu u navedenoj firmi u toku 2022. godine.

220. Sve navedene okolnosti posmatrane pojedinačno i u međusobnoj vezi, a koje se tiču rodbinskih, poslovnih i drugih oblika povezanosti između većine svjedoka optužbe, kao i navodima o zavadi između optuženog i svjedoka optužbe, doprinjele su sumnji vijeća u činjenice koje se stavljaju na teret optuženom, odnosno vijeće iste nije moglo utvrditi sa potpunom sigurnošću, te je navedene okolnosti cijeniilo kao činjenice koje idu u korist optuženom, a koje se imaju uzeti kao utvrđene, iako se sumnja u njihovo postojanje, pa čak i ako je postojanje činjenica na štetu optuženog vjerovatnije.

221. Na kraju vijeće ističe i da se sve navedene inkriminacije na teret optuženom stavljaju u svojstvu načelnika Centra službe bezbjednosti Doboj, što je u postupku nesporno utvrđeno, a

¹¹ O-25 - Dopis Poreske uprave Republike Srpske broj: 06/1.01/0301-052.2-16979/2023 od 30.01.2024. godine – original, sa prilogom Pregled JC osiguranja na ime svjedoka AB-3 Poreske uprave Republike Srpske na dan 31.01.2024. godine

koja činjenica dovedena je i u vezu sa navodima svjedokinja AB – 1 i AB – 5 da je isti u objektu Žaba u periodu od novembra 1992. godine do aprila 1993. godine dolazio ujutro, ne baš svako jutro, ali svako drugo ili treće jutro ili sedmično te da je bio obučen u civilnu odjeću.

222. Nasuprot navedenom, svjedok odbrane Slavko Paleksić posvjedočio je da u inkriminisano vrijeme obavljao funkciju načelnika odjeljenja za pravne i kadrovske poslove pri CJB Doboj, te da su sa načelnikom Andrijom Bjeloševićem svakodnevno održavali sastanke kolegija u jutarnjim satima, kako bi izvršili analizu, podnijeli izvještaje o prethodnom danu, te utvrdili propušteno i sljedeće zadatke, te da je od navedenog rasporeda odstupano samo u situacijama kada je načelnik Bjelošević bio odsutan po pozivu ministra ili vojske, te da ga nikada nije vidio u civilnoj odjeći, odnosno imao je dva odijela maskirnu policijsku i vojnu uniformu.

223. U tom smislu vijeće ističe i da osim svjedokinja AB – 1 i AB – 5 niko od drugih saslušanih svjedoka nije potvrdio prisustvo optuženog Andrije Bjeloševića u Derventi ili Žabi na način kako mu se to potvrđenom optužnicom stavlja na teret, pa čak je i svjedok AB – 4, koji je svjedočio na navedene okolnosti u suštini ostao nesiguran u pogledu vremena kada je vidio da optuženi izlazi iz objekta Žaba.

224. Vijeće ističe i da je kao svjedok replike Tužilaštva, a radi pobijanja dokaza odbrane, saslušan svjedok G.M. koji je u svom iskazu naveo da je kao pripadnik vojne policije 327. mtrb išao na dvije intervencije u objektu Žaba, kojom prilikom je u istome zaticao mlađe ženske osobe oskudno odjevene kako poslužuju goste, međutim vijeće je iskaz ovog svjedoka našlo irelevantnim u kontekstu dokazivanja odlučnih okolnosti predmetnog postupka, imajući u vidu prije svega činjenicu da je svjedok u konačnici iskazao nedosljednost u pogledu vremena kada je išao na navedene intervencije, navodeći najprije da je to bilo krajem 1992. godine i tri ili četiri mjeseca poslije toga, da bi prilikom unakrsnog ispitivanja naveo da nije siguran te da se suštinski samo sjeća da je to bilo sigurno u zimskom periodu. Pored toga, navedeni svjedok u svom svjedočenju nije potvrdio niti posvjedočio o bilo kojoj dugoj okolnosti koja se odnosi na inkriminacije koje se optuženom stavljaju na teret, niti je potvrdio prisustvo AB – 1 ili Andrije Bjeloševića u navedenom objektu u prilikama kada je išao na navedene intervencije.

225. Imajući u vidu navedeno, vijeće nije ocjenilo iskaz ovog svjedoka dovoljno pouzdanim, u smislu opovrgavanja iskaza svih ostalih saslušanih svjedoka odbrane, pa i optužbe (svjedokinje AB - 5) koji su svjedočili na okolnosti vremenskog perioda funkcionisanja Žabe, boravku istih u navedenom objektu, tim prije jer je svjedok G.M. naveo da je objekt u vrijeme njegovog dolaska u isti bio oštećen samo sa vanjske strane, dok je unutra funkcionisao na način kako je to opisao, kao i da se rekonstrukciji istog, prisutpilo odmah po oslobađanju Dervente 4. jula 1992. godine, jer je isti trebao služiti za potrebe Civilne zaštite, što je dijametralno suprotno iskazima svjedoka odbrane koji su svjedočili da se

osposobljavanju objekta pristupilo u proljeće 1993. godine, a kada je i radna obaveza premještena iz Komunalca u Žabu.

226. Imajući u vidu naprijed navedeno, vijeće nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da je optuženi Andrija Bjelošević počinio inkriminisane radnje koje mu se potvrđenom optužnicom stavljaju na teret zbog čega je vijeće donijelo odluku kao u izreci presude.

227. Na kraju vijeće ističe i da su u činjenični opis optužnice inkorporirane radnje, kako to Tužilaštvo navodi „nepoznatog lica po nadimku Cicvara“, i to radnje nečovječnog postupanja i silovanja oštećene AB – 1, za kojeg je već prilikom svjedočenja oštećene AB – 1 utvrđeno da se ne radi o „nepoznatom licu“, već o Nenadu Vasiću zvanom Cicvara, a što je Tužilaštvu bilo poznato, imajući u vidu da je upravo Tužilaštvo u spis uložilo pravosnažnu presudu ..., kojom je Nenad Vasić zvani Cicvara osuđen za silovanje oštećene AB – 5, a o kojim inkriminacijama su svjedočile svjedokinje AB – 1 i AB – 5, zbog čega ostaje nejasno i nelogično zbog čega se isti, po okončanju predmetne istrage nije našao u procesnoj zajednici sa Andrijom Bjeloševićem, već je nakon provedene istrage optužnica podignuta isključivo protiv optuženog Andrije Bjeloševića.

V. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV

228. Na osnovu odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH Sud je optuženog Andriju Bjeloševića oslobodio dužnosti nadoknade troškova krivičnog postupka koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

VI. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU

229. Imajući u vidu da je Sud donio presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe, na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BIH Sud je oštećenu AB – 1 sa postavljenim imovinskopравnim zahtjevom uputio na parnični postupak.

ZAPISNIČAR

Pravni savjetnik - asistent
Amila Jahjaefendić Hamidović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA
Darko Samardžić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba vijeću Apelacionog odjeljenja Suda u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka iste. Oštećena može podnijeti žalbu na presudu samo u pogledu odluke Suda o troškovima krivičnog postupka i imovinskopравnog zahtjeva.